ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ САГ ЕРЭ

Ивалгын туршалгын жэшээтэ ажахы набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ эхилһээр 5—6 хонобо

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 153 (9907) | 1962 оной июниин 30, суббото | Сэн 2 мүнгэн

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, СОВХОЗУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД! Эдэнэрһээ жэшээ абажа, ниитынгээ малда элдэб зүйлэй тэжээл элбэгээр бэлдэгты!

НАБШАҺАТА ТЭЖЭЭЛ СУГЛУУЛНА

Хуһа, бургааһан набша намаагаа хүсэжэ, хони, хурьгадта витаминтай ногоон тэжээл бэлэдхэхэ эгээн зохид саг ерэнхэй. Шадабаритай малшад, түрүү ажахынууд энэ шухала хүдэлмэриие үбһэ хуряалга, эртын силос даралга эхилхэһээ урид дүүргэдэг заншалтай.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри Ивалгын туршалгын жэшээтэ ажахыда эхилһээр 5-6 хоножо байнхай. Энэ ажахын 1-дэхи отделениин 3-дахи бригада (отделениие эрхилэгшэ В. Каратуев) Красноярово тосхон шадар бургааһа, уляангирай набша намаа эршэмтэйгээр бэлэдхэнэ. Үдэр бүри энэ хүдэлмэридэ 50—60 хүн хабаадажа, 7-8 автомашина тэжээл суглуулна. Тэдэнэр хухалһан набша намаагаа баглаа болгожо уяад, автомашинаар хонидой үбэлжэхэ газарта зөөжэ, һүүдэр газарта үлгэжэ хатаана. Энэ хүдэлмэридэ гол түлэб һургуулиин һурагшад, хүгшэд, үбгэд хабаадана.

Мүн эдэ үдэрнүүдтэ тус ажахын 5-дахи отделениин 1-дэхи бригада Каленово тосхондо набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ эхилээ.

А. Борисов.

ҺУРАГШАДАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН БРИГАДАДА—ТУСГААР АНХАРАЛ

...лтэнэй гайхамшагта ерээ...ммунизм байгуулхаар ха...рэл партиимнай түүхэтэ ...дотор эдир залуу үетэниие ...аха, хүмүүжүүлхэ тухай ...хэ зорилго табигданхай. ...нангин хэрэг бэелүүлгэдэ ...бүхы һургуулинууд тон ...дүүргэхэ түүхэтэй. Тиихэ...китын һуралсал бэелүүл...адые класстань хоёрдохи ...гүй, үхибүүдтэ һайнаар ...лха, ажалай дүршэл шад...о иимэ гол зорилго урда ...най республикын һургуу...алһэн байна. Гэхэтэй хам...лые ажабайдалтай, хүдөө ...он промышленностиин үй...нягтаар холбохо гээшэ ха...ала асуудал байһан зан...б гэбэл, һургуули дүүргэ...үхибүүн бүхэн олониитэ...атай ажал хэжэ шадаха, ...болон гүрэнэй ажабайдал...аука болон соёл культура ...эрэгтэ эдэбхитэйгээр ха...ёһотой бшуу. Имаггал ...үжэл болбосорол ехэтэй ...мунизмын гайхамшаг үе ...уха зол хубитай.

...дые али бүхы талаарнь ...э, мэргэжэл бэлэдхэлыень ...э талаар республикымнай ...ргуулинууд партийна бо...ка органуудай хүтэлбэри ...промышленна предприяти ...хоз болон совхозуудай ...р яһала горьтой хүдэл...аа. Эндэ Улаан-Үдын ...2 һургуулинууд, № 2 ин...нули, Суулгын, Загастайн ...жэнгын, Түрхын, Гүн...үдөөгэй бусад зарим дун...нууд үнгэрөөшэ 1961—...һуралсалай жэлдэ илан...жа гараа.

...а, һургуулида үзэжэ, бү...огоо шудалһан, олоһон ...үүн бүхэн саашадаа ...н бэхижүүлхэ, бодотоор ...ураха зэргэтэй ха юм. ...һурагшадай үйлэдбэриин ...сэгнэшэгүй ехэ үүргэ ...на.

...үн 8 жэлэй һургуули ...у энэ хабарһаа эхилээд, ...радануud эмхидхэгдэн ...инхай. Тэдэнэр 1500-...кукуруза, 400 гектар ...гектар овощ таринхай. ...эи илангаяа Мухар-Шэ...ай Шаралдайн дунда һур...ректорынь нүхэр Калаш...этэ һайнаар эмхидхэгдэ...аблец» колхозойхид (тү...нүхэр Братеньков) һу...ригадада ехэхэн туһалам...ү. Тэрээндэ газар таһалжа ...а, тусхай техникэ, һү...лидаалгажа үгэһэн байха ...үлэнгын аймагай Загас...һургуулиин үхибүүд (ди...нүхэр Нехуров) 50 гектар ...эа гаран гектар саахарай свёкло болон бусад ургамалнуудые таринхай. Үйлэдбэриинь бригадада ажахын тоосоон нэбтэрүүлэгдэбэ.

Мүнөө үйлэдбэриин бригадынхид тариһан ургамалнуудаа, даалгагдаһан малнуудаа жэншэдгүй һайнаар харууһалжа, эрхим һайн үрэ дүн туйлахын хойноһоо эдэбхи ехэтэйгээр оролдожо байна. Энэнь бүхы хүүгэдэй ёһотойл хоёрдохи шалгалтань болохо юм. Элбэг баян ургаса ургуулаад гү, али даалгабарита малаа һайнаар таргалуулбал, энэмнай ажабайдалтай һуралсалай одоол нягтаар холбогдоһоной жэшээ болохо.

Зүгөөр үйлэдбэриин зарим бригадануудай ажал хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд үзэгдэнэ. Һурагшадта хүдэлмэриин зэр зэбсэг найдажа үгэхэ дурагүй, ажалайнь үедэ аюулгүйе һэргылхэ тушаа огто анхархагүй баримтанууд элирүүлэгдэнэ. Жэшээнь, Ивалгын туршалгын ажахы тэндэхи һургуулидаа арайхан гэжэ табан гектар газар даалгаһан нэрэтэй болоошье, техникэ найдажа үгэхэсэ арсаһан байна. Директор нүхэр С... тушенко һурагшадай үйлэдбэриин бригадын хүдэлмэриие тоохогүй барга бүдүүлиг заншал гаргана. Энэнь үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ямар ехэ һаад тойбо татана гээшэб! Мүн иимэрхүү бариимтанууд Тарбагатайн аймагай зарим һургуулинууд болон колхозуудта үзэгдэнэ.

Иимэ дутагдалнуудые усадхахын тула КПСС-эй олохон райкомууд, аймгүйсэдкомууд, арадай гэгээрэлэй органууд эрид хэмжээнүүдые абаагүй, шанга эрилтэ табяагүй байна.

Һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай ажал хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудые дары саг соонь усадхаха шухала. Гадна бүхэли жэл соо багшанарай зааһан, ойлгуулһанай үрэ дүн үйлэдбэриин бригадын ажал хүдэлмэри дээрэ дахинаа шалгагдан харагдаха, мүн эрхим ажалай ульгэр жэшээ, КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй тогтоолдо, парти, правительствын Хандалгадань бодото харюу болохо байна. Зүгөөр тиихэдээ эгээл мүнөөнһөө эхилээд, үйлэдбэриин бригада бүхэнэй урда тодо һонор зорилго табижа үгэхэ, ажал хүдэлмэрииень тодорхой түсэбэй ёһоор эмхидхэхэ, бодотоор хүтэлбэрилхэ шухала.

Тэрэшэлэн дурсагдаһан шухала хэмжээнүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ һургуулинуудһаа, арадай гэгээрэлэй органуудһаа, гэгээрэлэй министерствэһээ гадна, республикын бүхы олониитэ, промышленна предприятинууд, колхоз болон совхозууд, партийна, советскэ профсоюзна, комсомолой болон ажахын организацинууд саг үргэлжэ анхарал хандуулха ёһотой.

Тиигэжэ барандаа нэгэн хамтаараа туһаламжа үзүүлбэл, һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд үхибүүдые ажалда һурган дадхааха талаар сэгнэшэгүй ехэ үүргэ дүүргэхэһээ гадна, колхоз, совхозуудта нилээд ехэ аша туһа хүргэхэ байна.

ХЭХЭ, БҮТЭЭХЭ ЮУМЭН ҮШӨӨЛ ЕХЭ

Колхоз, совхозуудта адууһа малые улам олошоруулжа ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ, тиигээд арад зоной эдеэ хоолой зүйл—һү, мяха элбэг дэлбэг болгохо арга боломжо гүйсэд бии гэжэ мүнөө хүн бүхэн һайса ойлгоно. Гансал оролдосотойгоор хүдэлхэ, арга боломжоёо зүбөөр элсүүлхэ хэрэгтэй. Энээн тушаа КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга дотор тодо һонороор хэлэгдэнэ ха юм. Тиигээдшье парти, правительствымнай хүдөө ажахыда айхабтар ехэ туһаламжа хүргэжэ байдагынь элитэ.

Энэ ехэ анхарал оролдолгодонь бодото ажалаараа харюусахын тула манай колхозой ажалшад, малшад Эхэ орондоо һү, мяха, үндэгэ болон бусад продукци улам ... үгэхэ гэжэ шиидээ.

Энэ жэлдэ колхозна... дөө 5 мянга гаран ... мяха, 16 мянг... 360 мя... гүрэндэ ... ...ха түсэбтэй юм. Мү... худалдах... жэлэй үнгэрһэн 6 һара ... нөө ж...у сагай туршада бүхы... ахэ... 1070 гаран центнер мяха худалдаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 115 процентээр ехэ мяха худалдаабди. Гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй, мүн жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула, 1000 гаран эрье хонидой ноохо абаад, бэлшээн таргалуулжа байнабди. Тиихэдэ намар тушаахаар 200 шахуу толгой эбэртэ мал, 70 гаран адуу морид холын бэлшээридэ абаашагдаад адуулагдана.

ҺҮ ЕХЭЭР ҺААХЫН ТҮЛӨӨ ЮУН ХЭГДЭНЭБ?

Һү ехээр һаажа, тэрэниие гүрэндөө элбэгээр худалдахын тула баһал горьтой оролдолго гаргагдана. Нэн түрүүн бидэ үнеэдээ имагтал искусственна аргаар үрэжүүлжэ, декабрь, январь соо түрүүлээд, зүбөөр эдеэлүүлжэ, һайнаар харууһалжа һаадаг болообди. Мүнөө фермэнүүдтэмнай 1000 гаран үнеэд түрэнхэй. Энээнэй ашаар түхэреэн жэл соо һүн ехээр һаагдана гээшэ. Гадна һаалишадай ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ, түлөөһыень һайнаар үгэхэ хэрэгтэ баһал ехэ анхарал хандуулагдана. Жэшээлхэдэ, мүнөө һаалишад гансашье һааһан центнер, килограмм һүнэйнгөө хэмжээгээр бэшэ, мүн үдхэн тоһолиг һү ехээр һааһанайнгаа түлөө түлөөһэ һайса абадаг болоо. Фермэнүүдтэ һүнэй тоһолигые шалгажа, тодорхойлжо байха хүнүүд табигданхай.

Тиихэдэ һаалиин гүүртэ,

Нэл хахадта хүрэхэ тэжээл абаха аргатайбди

фермэнүүдэй ажал хүдэлмэриие оньһоруулжа, абтаһан һүнэй өөрын үнэ сэнгые хямдаруулхын тула ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. 3 фермэнүүдтэмнай үнеэд оньһон аргаар һаагдадаг болонхой. Һаяшаг Ахалигай фермынхид «УДМ-18» түхэлэй оньһон түхеэрэлгэ малай бэлшээри дээрэ тодхоод, 110 үнеэ хээрэ һаадаг болоо. Мүн бусадшье фермэнүүдтэ тиимэ түхеэрэлгэнүүд хээрэ тодхогдожо байна. Тэндэ һаалишад үэртөө үнеэн бүриһөө 7—8 литр һү һаана. ...үрүү һаалишад ... Попова, Усольцева, Н. Домышева ...эд бүришье ехэ һү һаадаг.

...өөнһөө урагша тугалнуу... ...нее...тэ заяд...а түл... ...лхэдээ ...баһал ехэ алдуу гаргаабди. Жэшээлхэдэ ...адаг ба... үнеэндэ 2—тугал ...нэгэ... ...ын орондо, миил тугал табижа үгөөд һуудагшар али олон һэн.

Харин тэдэ фермэнүүдые шэнээр эмхидхэжэ, тугалнуудые зүбөөр түлжүүлхэ гэжэ шиидээбди. Энэ талаар түрүү тугалшад, нүхэд Пежемская, Козлов болон бусад эрхим жэшээ харуулна. Хамта 1000 гаран тугалнууд һайн харууһа, тэжээл дээрэ байлгагдана.

СААШАНХИ ЗОРИЛГОМНАЙ ИИМЭ

Гахайн мяха ехээр абахын тула тэдэнэйнгээ тоо толгойе эрид олошоруулхамнай. Отделени бүхэндэ 800—1000 хүрэтэр толгой гахай байлгаха ехэ байрануудые түхеэржэ эхилээбди. Ахалигай, Түхэреэнэй, Захатын фермэнүүдтэ 100 эхэ гахай түрүүлэгдэжэ, поршоонхонуудынь 4 һаратай болотороо түлжүүлэгдэхэ юм. Мүн жэлдээ 1000—1500 гахай шахаха нэгэ фермэ байха юм.

Үбһэ, тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ гээшэ эгээл шухала гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Манай колхоз байгша ондо 3100 гектарта шэниисэ, 1500 га ешмээн, 400 гектар дээрэ горох амяарайнь таряа. Саада тээнь 1000 гаран га газарта кукуруза, 60 гектар саахарай свёкло, 50 га тэжээлэй бобы, 250 га дээрэ хартаабха таринхайбди.

Ургаса яһала барагаар гаража байна. Эдэ ургамалнуудаа буртаг үбһэ, үрэмэдэһэнһөө хамгаалхын тула борнойлго, зурууд хоорондын элдүүрилгэ ехээр хэгдэнэ.

Ороохо таряанай, үбһэ ногооной болон тэжээлэй ургамалнуудай үндэр баян ургаса абажа шадабал, адууһа малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхээд, үшөө хахад жэлэй нөөсэтэй болохо аргатайбди. Тиигэбэл, ерэхэ жэлдэ һү, мяха, үндэгэ 1,5—2 дахин ехээр абаха байнабди.

Н. Домышев.

Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ.

Оролдолгонь дэмы хосороогүй

Цыпилма Цыреновна Дамбаева Нарһатын совхозой хоёрдохи отделениин һаалиин гүүртэдэ хорёод жэлэй турша соо ажаллажа, нилээд баян дүй дүршэлтэй болонхой.

Теэд жэлһээ жэлдэ үнеэдэйнгээ һү шэмые дээшэлүүлхын тула зоотехнигүүдтэй хамта үнеэн бүридэ зүб рацион табижа, һаалгаха үедэнь тэдэндээ тэжээл нэмэжэ эдюулээд, һайнаар, шадамараар һаахые оролдодог байгаа. Мүн тэжээлыень ходо һэлгэжэ, зунай сагта үнеэдээ түхэреэн сүүдхэ соо адуулаад, талха ороохоной зүйл, турнепс эхэ мэтые үгэдэг болоо һэн.

Тиигэһээр үнеэдэйнь һү шэ... зарим тэды дээшэлбэшье, үэөл һанаһандань хүрөөгүй бү... Совхозойнгоо зоотехни... С. А. Бахлаевтай хөөрэлдөө байхадаа, һү ехээр һаахын ...ула гансал тэжээл бардама эдюулхэ бэшэ, харин залуушье, хүгшэншье үнеэдые т...эхэһөөнь урид һайнаар э...элүүлжэ, зүбөөр харууһалха хэрэгтэй юм байна гэжэ ойлгоо бэлэй.

Тэрэнһээ хойшо тугаллаха дүтэлһэн үнеэдэйнгээ һаамые үсөөн болго болгоһоор дадхаажа, зүбөөр шэргээдэг болоо. Үнеэдэй дэлгэнэхэ үеһь 40—45 үдэр соо үргэлжэлдэг. Түрүүшээр тэжээлэй рационһоо силос болюулжа, удаань ороохо талханай зүйл рациондонь бага болгоно. Үнеэдэйнгээ дэлэнгые ходо хаража, барижа үзэжэ байдаг. Һаахаяа болиһоной удаа тэжээлэйнь рационине дүүрэн нормодо хүргэхэ гэжэ мүн лэ оролдоно. Тиигээд үнеэдэйнгээ тугаллахаһаань долоон хоног урид, тэжээлэй рационһоо силос концентрат хоёрые болюулжа, ганса һайхан үбһэ эдюулнэ, харин тугаллаһан хойнонь бүлеэн уһаар уһалжа, үбһэ ехээр эдюулхые мартадаггүй.

Мүн үнеэдээ һаахынгаа урда дэлэнгыень эльбэдэг юм байна. Һаажа дүүргэмсээрээ дэлэнгэйнь баруун хахадые, удаань зүүн хахадыень, һүүлээрнь хойто, урда хажууень эльбэдэг. Тиигэмсээрээ һүүлшынь һү һаагаад, хүхэнүүдыень хуурай болотор аршадаг заншалтай. Тугаллаһан үнеэдые түрүүшын долоон хоног соо сүүдхэдээ 3—4 дахин һаана. Түрүүшын 3-4 үдэрнүүдтэ нарай үнеэдтэ һайхан үбһэ, бурдууг, удаань дадхаажа, талха таряанай зүйл болон силос үгэнэ.

Эдэ бүхы хэһэн ажалайнь үрэ мүнөө элитээр харагдана. Ганса июнь һарын 20 хоног соо Цыпилма Цыреновна үнеэн бүриһөө 180 литр һү һаагаа. Харин байгша оной 5 һарын туршада 995 литр һү һаажа, Яруунынгаа аймаг соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илаа.

—КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай анхаралтайгаар танилсаад байхадаа, би июнь һарада үнеэн бүриһөө 300 литр һү һаахые оролдоноб. Байгша ондо абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэб,—гэжэ энэ һаалишан мэдүүлнэ.

Н. Дамбаев.

„САМАН АЛТАНАЙ" МЭРГЭШУУЛ

РЕПОРТАЖ

Үнинэй танил эдэ г...ан удаан саг соо уулза...аад, мүнөө харалсаһан гэжэ хабархан хөөрэлдэ...энеэлдэнэ гү даа гээд һ...намаар. Үнэндөө тиимэ б...шэ. Доржиева Галина (зураг дээрэ зүүн гарһаа), Борис Дылыков, Валентина Гарбаева гэгшэд хоорондоо мэерхэлдэн, «ши һаа ши, би һаа би» гэлдэжэ, түрүүн нюур танилсаа юм.

Эдэнэр Хэжэнгэ, Анааһаа, мүн Хориин бусад совхозуудһаа оренбургын арга хэрэглэн, шуран бэрхээр хониной ноохо хайшалдаг шамбайшуул Анаагай совхозой 5-дахи фермэдэ суглараа. Хаанаһаа, хэн хайшашан 1962 ондо Хориин аймагай чемпион бологшо аабгэжэ 4 часай туршада шанга тэмсэ...н болоо. Энэ һорилдоон ноохо түргөөр, һайнаар хайшалжа һургаха гэһэн удхатай байбашье, ямар нэгэн урилдаа һорёоной боложо ... байһан шэнги абьяас ехэтэй...ээр үнгэрөө. Хэн нэгэн хайшашанай шандааһанайнгаа шадалые, эрхэйнгээ мэргэниие харуулхаяа хүлигдөөгүй хонидые оренбургынхидай аргаар түргэн гэдэгээр хайшалжа байхадань, һанаагаа зобоошодой — главна зоотехнигүүд, фермые дааг...ад, хайша бүлюудэг...эдэй үндэгэшэлдэжэ, ...илха сүлөөгүй сабша...гүй нюдөөр нүхэрөө ...шоод байхадань, тэрэ ...ашаниень зааханаар...муушалжа үгэ алда...эртөө түбэг татахаар...

...э яабашье һүүлэй һүүл ... һорилдооной комиссиин ...идхэһэнэй ёһоор, Галин... Доржиева (Анаагай совхоз... аймагай чемпионой хүндэт...рэ зэргэдэ хүртэжэ. нэ...хи диплом, мүнгэн шан...аа. Галина нэгэ хониие 3 ...нута соо хайшалжарх... хабатай доогуур абаж... болоходо, 7 часай турша ...0-һаа үсөөн бэшэ хони ... ...хаар шэлтэй байһа...

Түргэнэйнгөө хажуугаар ноохо сэбэрээр, хяргадаһагүйгөөр хайшалдагынь энэ бэрхэ хайшашанай бүришье һайн талань гэжэ тэмдэглэгдээ. Валентина Гарбаева—хоёрдохи, Борис Дылыков гурбадахи һуури эзэлбэ. Эдэнэр үдэрэй 68—70 хониной ноохо абахаар шадабаритай байһанаа харуулаа. Тиигэжэ аймагай һорилдоондо шалгаржа гараашад, республикын мүрысөөндэ һаяхан хабаадажа, эхэнэрнүүдэй дундаһаа Г. Доржиева республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Доодохи зурагта нүхэр Г. Доржиева.

Ц. Дугаров.

...иин федеральна ...нер Москва ерэбэ

...А, июниин 28. ...Австриин республи...федеральна канцлер А. ...хэрэниие үдэшэжэ ...нүүд Советскэ пра...ьства уряалаар, гүрэ...ар мүнөөдэр Москва ...айлшанаа Внуковска аэродром дээрэ угтаба.

...СССР Министрнүүдэй ...эй Түрүүлэгшэ Н. С. ...ев, СССР-эй Министр...Соведэй Түрүүлэгшын ...эхилогшо А. И. Ми...министрнүүд, гүрэнэй ...эй түрүүлэгшэнэр, ...ажалшадай түлөө...Австриһаа ерэһэн ехэ айлшанаа Внуковска аэродром дээрэ угтаба.

Австриһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Г. Хаймерле, Австриин посольствын дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд, гадаадын дипломадууд журналистнууд тэндэ байба.

А. Горбахай ерэһэнтэй дашарамдуулан, аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул табигдаба. Австриин республикын, Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Австриин федеральна канцлер А. Горбах хоёр аэродром дээрэ үгэ хэлэбэ.

...щев Австриин Республикын федеральна канцлер А. Горбахтай уулзаба

...Министрнүүдэй Со...эй Ч. С. Хру...Республикын ...лер А. Горбахтай июниин 28-да Кремльдэ уулзаба.

Н. С. Хрущев А. Горбах хоёр хани ёһоной оршон байдал... хөөрэлдөө.

Аккрада советскэ выставкэ нээгдэхэнь

МОСКВА, июниин 26. (ТАСС). Ганын Республикын ниислэл Аккрада советскэ худалдаа наймаанай—промышленна түрүүшын выставкэ июлиин 10-да нээгдэхэнь.

Элдэб станогууд, электроэнергетическэ түхеэрэлгэнүүд, хүдөө ажахын бусад машинанууд, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин гаргадаг эд бараан, эдеэ хоолой зүйл выставкэдэ харуулагдаха гээд, худалдаа наймаанай бүхэсоюзна палатын түлөөлэгшэ ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсээ. Гана хадаа энергетикэ, барилгын, текстильнэ, эдеэ хоолой промышленностиин бусад һалбаринуудые, мүн хүдөө ажахы хүгжөөхэ зорилготой. Тиимэһээ выставкэдэ харуулха зүйлнүүдые тодорхойлходоо Ганын экономикын онсо илгаае хараада абтаһан байна.

Хаанта Россин урдань гээгдэнги байһан арадуудай экономикодо соёл культурада, замбуулин дайдые шэнжэлхэ талаар совет эрдэм ухаанай туйлаһан амжалтануудта, дэлхэй дээрэ түрүүшынхеэ ниидэһэн космонавтнууд Ю. Гагаринда, Г. Титовто зорюулагдаһан тусхай разделнүүд бии. Гадна атомай хүсые амгалан ёһоор хэрэглэжэ байһан тухай мүн лэ выставкэдэ харуулагдаха.

Ганын национальна экономико бии болгохо хэрэгтэ Советскэ Союз найдамтайгаар туһалха байна. Тиимэһээ Советскэ Союз Африкын арадуудай үнэн нүхэрынь гэжэ выставкын экспонадуудтай танилсахадаа, Ганын хүн зон этигэхэ байха. Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай гадаадын политика ябуулдаг байһаниие Африкын һая бии болоһон энэ гүрэнэй хүн зондо выставкэ тодорхойлон харуулха.

АЖАЛАЙ МУРЫСӨӨНЭЙ ДЭЛИСЭ УЛАМ ҮРГЭДХЭХЭ

★

(Городой теоретическэ конференциһээ)

★ ★

...эч- ...хяад ...ябди. ...ий, ма- ...л һуу- ...нэбтэ- ...эй мүры- ...ис ажалай ...горнай, тэ- ...лика дотор- ...а.

...нэ хүдэлөөндэ зо- ...дой теоретическэ кон- ...ан болобо. Коммунис ...өө мүрысөөн ба ажалай ...эшэлүүлгэ, мүнөө үеын энэ ...шэнэ хүнүүдые хүмүүжүүл- ...эгтэ ямар хүсэ нүлөө үзүүлнэб ...н асуудалнууд конференци дээ- зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Дүшэн жэлэй саада тээ гараһан агууехэ үүсхэлдэл, энэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Удха шанараа- раашье, түхэл маягаараашье шэнэ шэнжэтэй мүнөө үеын хүдэлөөн ма- най городойшье предприятинуудта үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрээ, үнэ- хөөрөө олониитын мүрысөөн болон- хой гэжэ элидхэлшэд нүхэд **К. М. Продайвода, Ц. Ц. Митыпов,** үгэ хэ- лэгшэдшье тэмдэглэбэ. Мүрысөөнэй дэлисэ үргэдэхэдөө, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлээ гэжэ онсо тэмдэглэе. Энээнэй ашаар нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо, городой предприя- тинууд байгша оной 5 һара соо **12,6 процентээр ехэ продукци гаргаа.**

Нүгөө талаһаа, коммунис ажалай түлөө мүрысөөн дэлгэржэ эхилһэн- һээ хойшо манай ажал хэрэгтэ, бай- дал һуудалда олон шэнэ шэнжэ тэм- дэгүүдые бии болгоо. Нэн түрүүн, манай городой предприятинуудай хү- дэлмэришэдэй ушар ёһо мэдэхэ яба- дал улам дээшэлээ. Тиимэ болоходоо, ажал хүдэлмэридөө коммунис ёһоор хандадаг болоо гэхэ гү, али түрүү хүдэлмэришэн бүхэн хэжэ байһан ажалаа гүрэн түрын зорилготой жэ- шэжэ сэгнэдэг болоо гээшэ. Ниигэ ниигэһээр, олониитые болбосоруулан хүмүүжүүлһээр, «һүүлэй һүүлдэ коммунис ажалай илалта түйлахабди...» гээд, В. И. Ленин заадаг һэмнай. Энэнь коммунис хүдэлөөнэй нэгэ онсо шэнжэ шанарынь болоно. Хоёрдохёор хүн зоной оюун бодол- до, гурим ёһодо мүн лэ шэнэ шэнжэ тэмдэг асаһаниинь энэ хүдэлөөнэй гайхамшагта талань болоно. Комму- нис ажалай түлөө мүрысөөнэй дэл- гэрһэнэй ашаар бүхы коллективүүд, цехүүд, бригаданууд хамтын хүмүү- жүүлэгшэ болоо, энэ үүргэеэ улам дээшэлүүлээ, үргэдхөө. Ондоогоор хэлэхэдэ энэ мүрысөөндэ ороһон коллектив бүхэндэ хүмүүжэл болбо- сорололой хүдэлмэри аша үрэ ехэтэй, хүсэ нүлөөтэй болоһон, хүдэлмэри- шэдэй ажабайдал һонирхолтой, удха түгэлдэр боложо байна. Ниигэжэ ком- мунис ёһоор хүдэлхэ, һураха, ажа- һууха гэһэн шэнэ гурим мүндэлөө.

Дээрэ хэлэгдэһые батадхахын ту- лада иимэ жэшээнүүдые харуулжа болоно. Коммунис ажалай түлөө мү- рысэхэ гээшэ ажал үйлэдбэридэхи бүхы дутагдалнуудые сүм усадхаха, байдал һуудалдахи, мүн оюун бодолдохи бүхы муу хог үлэгдэлнүү- дые дууһан үгы хэхэ гэһэн удхатай ха юм. Энэ мүрысөөнэй һайн нүлөө үзүүлһэн нэгэ иимэ жэшээ харуу- лагдаба. Улаан-Үдын трикотажна фабрика хэдэн жэл гээгдэлдэ орон- ги байһан юм. Гаргаһан трикотажна зүйлынь муу шанартай байдаг, ажа- лай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөөнье дүүргэдэггүй, тулюуршаг ажалтай предприяти байдаг һэн. Коммунис ажалай мүрысөө эмхидхэжэ, энэ фаб- рикада эмхидхэлэй, соёл болбосоро- лой зохихо хүдэлмэри ябуулһанай ашаар мүнөө эндэхи байдал заһаржа эхилэнхэй. Мүнөө энэ фабрика дэ- жэлтын замаар ехэ алхам хээ, шэнэ түхеэрэлгэ нэбтэрүүлдэг болоо, гар- гаһан продукциинь шанар һайжаран- хай. Фабрикын хүдэлмэришэн бүхэ- нэй һайнаар хүдэлдэг болоһониинь тон шухала, үндэһэн хубилалта гэжэ тоологдохо зэргэтэй. Энээнтэй хамта үйлэдбэриин культура, ажалай бү- тээсэ дээшэлээ юм.

Партиин XXII съездын урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоходоо, тус предприятиин хүдэлмэришэд имагтал эрхим шанартай продукци гаргаха үүсхэлтэйгээр бусадта хан- даһан юм. Эдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрөө һэн. Мүн май һарыншье дүн- гүүд энээниие гэршэлнэ. Тус фаб- рикынхид майн түсэб үлүүлэн дүүр- гэхэһээ гадна, һайн шанартай про- дукци үгөө юм. Ниигэ ниигэһээр, фаб- рика түрүү зэргэдэ ороол даа. Ком- мунис ажалай түлөө мүрысөөн эдэ- нэрые гээгдэлһээнь татажа гаргал- саа.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ асуу- дал коммунис ажалай түлөө мүры- сөөнтэй нягта холбоотой, коммунис байгуулалтын гол үндэһэн асуудал мүн. Энэмнай хүдэлмэришэдэй мэр- гэжэл шадабари, техническэ эрдэм дээшэлүүлхэ гэһэн удхатай асуудал мүн. Городой промышленна пред- приятинуудта, барилгада энэ талаар горьтой хүдэлмэри ябуулагдана.

Коммунис ажалай түлөө мүрысөөн городой промышленностьда, барилга- да, транспортда дэлгэрээ гэжэ тэм- дэглэхэтэеэ хамта конференци дээрэ нэгэ иимэ асуудал гараа. Хүдэлмэри- шэдэй дунда энэ мүрысөө эмхидхэхэ- һээ гадна, алба хаагшадай, оюун бо- долой ажал хэгшэдэй дунда дэлгэ- рүүлхэдэ боломжотой гэһэн хэлсээн конференци дээрэ гараба. М. Горь- киин нэрэмжэтэ республиканска биб- лиотекые даагша нүхэр **Лоханина,** хүдөө ажахын институдай багша **Су- воров** болон бусад энээн тушаа тог- тон хэлээ. Үнэхөөрөө алба хаагшад, эрдэм, соёлой хүдэлмэрилэгшэд бү- гэдэ ниитын энэ хүдэлөөндэ заата- гүй хабаадаха ёһотой. Боро бодолой зөөри зөөшэ гараараа байгуулдаггүй хадаа, энэ хүдэлөөнэй хажуу тээ байха гээшэнь зүбтэй дээрэ тооло- хын аргагүй шэнги байна. Матери- альна эд зөөри, оюун ухаанай бая- лигые улам улам арьбадхан хүгжөө- һэнэй ашаар лэ коммунис общество байгуулагдаха гээд партиин шэнэ Программа дотор заагданхай. Тиимэ болоһонһоонь хойшо совет интелли- генци, тэрэ тоодо Буряадай интел- лигенци, энэ хүдэлөөндэ эдэбхитэй- гээр хабаадахаһаа гадна, өөһэдынгөө ехэ хубита нэмэри оруулха уялгатай.

Ухаан бодолой ажалтай хүнүүдэй дунда коммунис ажалай түлөө мүры- сөө яажа эмхидхэхэб гэһэн асуудал гарана. Тусхай услови хэрэгтэй һэн ха гэһэншүү хэлсээн болоно. Һаналхада, урид зохёогдоһон ямар нэгэн услови үлүү шэнги байна. Юундэб гэхэдэ, энэмнай олониитын үүсхэ- лээр бадаран дэлгэржэ байгаа хүдэ- лөөн болоно. Тиимэһээ эмхи зур- гаан, организаци бүхэн ажалайнгаа түхэл маяг хараадаа абалсан энэ мүрысөө эмхидхээ хадань дээрэ.

Коммунис ажалай түлөө мүрысөөн мүнөө үе сагай хүнүүдые — комму- низм байгуулагшадые хүмүүжүүлэн болбосоруулха хэрэгтэ ехэ хүсэ нү- лөө үзүүлдэг гэжэ конференци дээ- рэ тэмдэглэгдэбэ. Имагтал ажал хү- дэлмэридэ, коллектив соо хүнэй үзэл бодол шэнэ шэнжэ, ёһо гурим оложо эхилдэг, коммунис үзэл сурталтай болодог гээшэ. Мүнөө сагай шэнэ хү- нүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ энэ мүрысөөн айхабтар ехэ үүргэ дүүр- гэжэ байна, саашадаа бүри ехэ үүр- гэтэй байхань лабтай. Энээниие то- дорхойлхын тулада, нэгэ иимэ жэшээ эндэ харуулагдаа. Шэлэй заводой Та- мара Ивановна Титова ахалагша мастертай 4-дэхи халаанай (бригадир Александр Подойницын) коллек- тивэй нэгэ гэшүүнэйнгээ түлөө тэм- сэһэн тухай конференци дээрэ дэлгэ- рэнгытээр хэлэгдээ. Эдэ хүтэлбэри- лэгшэдэй бортовой Василий Елизаро- вые үнэн сэдьхэлһээ оролдожо, зүб замда оруулһаниинь ёһото гуманна, һайн һайхан сэдьхэлэй үльгэр жэшээ мүн болоно. Даасатай, тэсэбэритэй- гээр хөөрэлдэжэ, энэ хүнэй һанаһан бодолые дууһан уудалжа шадана. Тингэһэн лэ хойноо өөһэдынгөө эбтэй бүлэ руу тэрэ хүниие татажа оруул- на. Мүнөө Василий Кириллович Ели- заров эрхимүүдэй нэгэн болонхой, коммунис ажалай ударник нэрэ зэр- гэтэй хүдэлжэ байдаг. Мүн иимэ жэ- шээнүүд ондоошье коллективүүдһээ харуулагдаа. Ниигээд байхадаа, энэ хүдэлөөн материальна эд зөөри — бая- лиг байгуулхаһаа гадна, хүн зониие ажал хүдэлмэридэ хатуужуулдаг, үзэл бодолой талаар хүмүүжүүлдэг хурса зэбсэг мүн болоно.

Коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө мүрысөөн коммунис культурын түлөө тэмсэлтэй хамтаранхай гээшэ. Бэе бэеһээ таһаршагүй энэ хоёр ойлгомжо хамтадаа ябуулагдахадаа аша үрэ ехэтэй байхань сохом лабтай. Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ бүхы арга боломжо [...]рэн хэрэглэхэ, соёл гэгээрэлэй [...] эмхи зургаануудай хүдэлмэриие [...] жаруулха шухала гэжэ элидх[...] үгэ хэлэгшэд онсолон тэм[...]. Бүхы талаараа үльгэр жэшээ [...] ха ёһотой байһан нарин сэм[...] рикада соёлой эмхинүүд ([...], биб- лиотекэнь) город соо эгээ[...] юм гээд, нүхэр **Гершеви[...]** гэгшэд хэлэбэ. Эндэхи [...] библиотекын хүдэлмэри [...] харуулхаар саг болоо.

[...] адагынь **Лоханина** [...]убай, [...]

Энээнтэй хамта мүнөө үе сагай мүрысөөндэ тохёолдог дутагдал- нууд тухай хэлсээн болоо. Энээндэ ёһын тэдысэ ханда[...] ябадал гарана. Энэ хүндэтэ нэрэ[...] зэргын түлөө тэм- сэһэн нэрэтэй, х[...]н жэлэй туршада ямаршье хубил[...]а хэдэггүй, нэгэл хэмжээндэ тог[...]он предприяти бии байһаар. Жэ[...] болгон мебельнэ фабрика хар[...]агдаба. Эндэ хүдэл- мэришэн бү[...]иинь тус тустаа уял- га абаагүй [...]д, коммунис ажалай нэ- рэ зэргын [...]лөө тэмсэдэг нэрэтэй. Фабрикы[...] партийна, профсоюзай организа[...] энэ мүрысөө ёһоор хүтэл- бэрилдэ[...]й, зүндэнь орхижорхинхой юм. Э[...]үтэдын гэмээр фабрика ме- бель [...]тээн гаргаха түсэбөө зүйл зүйл[...]нь дүүргэдэггүй, муу ша- нар[...] продукци гаргадаг юм.

[...]э мүрысөөндэ ёһын тэдысэ хан- д[...] ябадал бэшэншье тээгүүр дай- [...]дадаг. Жэшээнь, паровозо-вагон- [...] заводой зарим цехүүдтэ, хирнии- [...]н заводто болон бэшэ бэшэ газар- [...]а иимэ дутагдал дайралдана. Бүхы дээрээ түрүү предприяти болохо ПВЗ-дэ коммунис ажалай нэрэ зэр- гэтэй нэгэшье цех мүнөө болотор үгы байна. Мүн барилгын, худалдаа наймаанай, эдеэ хоолой предприяти- нуудта энэ мүрысөөн хангалтагүй- гөөр эмхидхэгдэнги гэжэ онсолон тэмдэглэгдэбэ. Зарим газарта ком- мунис ажалай нэрэ зэргэтэй брига- данууд тараагдашаһан байха юм. «Электромашина» заводто түрүүшээр энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Юрий Филипповэй бригада тараагда- һаниинь ехэ гэмшэлтэй.

Шэнэ үе сагай хүдэлөөндэ үшөө шэнжэлэгдэхээр асуудал олон бии. Коммунис ажалай нэрэ зэргэ коллек- тивүүдтэ яажа олгохоб, бүхы алба хаагшадта хүн бүхэнэй уялга хэрэг- тэй гү, ухаан бодолой хүдэлмэрилэг- шэдэй дунда шэнэ мүрысөө яажа эм- хидхэхэб гэхэ мэтэ олон асуудал шэнжэлэн ажаглахаар. Эдэ бүгэдэ хадаа эрдэм шэнжэлэгшэдэй ажагла- ха хэрэг мүн болоно. Эдэ бүхы асуу- далнуудаар конференци дээрэ һакам- жа дурадхалнууд баталан абтаа.

Д. ЖУГДУРОВА.

Коммунистын бригада түрүүлнэ

Зүүн Сибириин түмэр зам- шадай Заудинск станциин кол- лектив байгша ондо хэзээ хэ- зээнэйхиһээ һайнаар ажалла- на. Тус коллектив энэ жэлэй таба һарынгаа түсэбые 111,5 процент дүүргэбэ. Станциин хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэр- һэн социалис мүрысөөндэ хуу- шанай түмэр замшан, КПСС- эй гэшүүн Павел Филиппович Блиновой хүтэлбэрилдэг бри- гадынхид түрүүлжэ ябана.

—Коммунист П. Ф. Блино- вой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд бүгэдэндэ үльгэр жэ- шээ харуулан, үндэр бүтээсэ- тэйгөөр хүдэлдэг,—гэжэ стан- циин партийна эхин организа- циин секретарь В. А. Кальсин хөөрэнэ.

Бригадын гэшүүд энэ оной таба һарын ашаа тээхэ түсэ- бөө 106,7 процент, ашаа буул- гаха түсэбөө 118 процент дүүр- гэһэн байна.

—Манай бригадын ажалла- хада, хооһон нэгэшье вагон байдаггүй,—гэжэ энэ бригадын хүдэлмэришэн В. Т. Сысоев хөөрэнэ.

Тэдэнэр хамтаараа ажал- лажа, хамтаараа амарха ёһо гуримые өөһэдынгөө заншал болгонхой.

Социалистическэ мүрысөөн- дэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, һара бүхэндэ ажалдаа амжал- та түйлаһанайнь түлөө П. Ф. Блиновой хүтэлбэрилдэг бри- гадада коммунис ажалай хүн- дэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

—Коммунист П. Ф. Блино- вой бригадынхид станциимнай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ ком- мунис ёһоор ажаллаха, ажа- һууха бодото жэшээ харуул- на,—гэжэ тус станциин на- чальник М. Ф. Газизов тэдэ- ниие магтана.

Д. Шагдуров.

Агитаторай блокнот

КПСС-эй Буряадай обкомой [...]пагандa, агитациин таһа- «Агитаторай блокнодой» [...]кэтэ 11-дэхи номер бу- хэлэн дээрэ барлагдажа, [...]һээ гараба.

[...]чодой энэ номерто хү- [...]хын продуктнуудые [...]аг болохын тула [...]гай, СССР-эй [...]дэй хүдөө [...]лмэрилэг- [...]алга ту- [...]хэбэри» [...]логдоо. [...]артын [...]удые

[...] бэелүүлхэ талаар «Саг с[...] эрхим шанартай тэжээл б[...] хэхэ» гэһэн КПСС-эй об[...]мой хүдөө ажахын таһагые[...]даагшын орлогшо нүхэр Д[...]офеевэй, «Шэнэ зам дээр[...] гэһэн нүхэр Ильинэй, «[...]КПСС-эй XXII съездын шиидх[...]эриннүүдые бэелүүлхын тул[...]эхэнэрнүүд эдэбхитэйгээр [...] тэмсэнэ» гэһэн Онохойн мо[...]ой комбинадай парткомо[...] секретарь нүхэр Хорошуно[...]ай, «Буряадай комсомол[...] залуушуул коммунизм эдэ[...]тэйгээр байгуулалсана» г[...] ВЛКСМ-эй Буряадай обк[...]ой секретарь нүхэр Мулов[...] статьянууд тус номерто [...] ябуулагданхай.

«Коммуни[...] ажал хоёрой таһарша[...] колбоон тухай» [...]льнаци, июль һара- [...] хэхэ жэшээтэ номерто хэблэгдэбэ.

ЭРХЭТЭН БҮХЭНИИЕ ХАБААДУУЛАН...!

☆

Саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө

☆ ☆

Һуурин тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо, илангаяа ногооруулха талаар, манай сомон дотор зарим тэды юумэ хэглэжэ байнхай. Сомоной Соведэй түб һуурин болохо Хэжэнгэ тосхоной ажалшад энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсонхой.

Бүри эртэ хабарһаа эхи- лээд, энээндэ сэхэ хамаатай сомсоведэй культурно-ажа- һуудалай саг үргэлжын ко- миссии (түрүүлэгшэнь депу- тат Д. Г. Баяртуев) сомон до- торхи тосхон һууринуудаа болбосон түхэлтэй болгохо гэ- һэн асуудал нэгэтэ бэшэ со- моной Соведэй сесси, гүйсэд- комой заседани болон олонии- тын суглаануудай үзэмжэдэ табиһан, нилээд ехэ хэмжээ ябуулгануудые хараалһан бай- ха юм. Хэлсэһэнээ, хараалһа- наа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын зорилгоор сомоной Совет энэ хэрэгтэ тэндэхи совхозой, тэ- рэшэлэн бусад эмхи зургаа- нуудай хүтэлбэрилэгшэдые, мүн нютагай бүхы олониитые үргэнөөр элсүүлжэ шадаа.

Зунай һайхан сагта ногоо- рон байдаг Хэжэнгэ тосхоной үргэн гудамжануудаар нэгэтэ ябаад үзөөрэйгты. Гансахан энэ жэлэй туршада улад зо- ной үүсхэл оролдолгын хүсөөр дүн хамтадаа 10.000 гаран уляангир, 6.000 акаци Улаан- Үдын, Сэлэнгын питомнигууд- һаа асарагдажа таригдаад, мүнөө намаалан ургажа һуу- даг.

Гэхэ зуура гансахан Хэ- жэнгэ тосхон бэшэ, тэрээнтэй хамта Ород. Ородой адаг, Ушхайта, Хүхэ добо, Крас- ный яр гэжэ нютаг тосхонууд- та мүн лэ нилээд олон модон, бургааһа һөөг һуулгагдаа.

Илангаяа Хоца Намсарае- вай нэрэмжэтэ Хэжэнгын дун- да һургуулиин багшанар бо- лон һурагшад бусадта һайч жэшээ харуулна. Эндэхид һургуули шадарайнгаа оршон тойрониие элдэб зүйлэй урга- малнууд—нохойн хоншоор, ра- нетэ, вишни, мойһон, үхэр нюдэн, уляангир, акаци болон бусадые тарижа, ногооруулаа. Һуулгагдаһан ургамалнуу- дайнгаа хойноһоо мүнөө ехэ һайн харууһалга эмхидхэнхэй, тэдэнээ бүгэдыень хорёолон- хой юм.

Гансахан һуурин тосхоноо ногооруулһаараа, олон модо тариһаараа эндэхи сомсовет хамаг хүдэлмэреэ хизаарла- даг юм гэлтэй бэшэ. Мүн ажалшадай ажаһуудал тушаа сомоной Совет (гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев Д. С.) онсо анхардаг байха юм. Байгша ондо манай со- мон дотор совхозой хүсөөр, мүнгэ зөөреэр иимэ ба[...] нууд ашаглалгада оруу[...] хэ байна гэбэл: сов[...] ажалшадай үхибүүдэй [...] хэ эхин һургуулиин хоёр[...] шан, малшадай байха 2 [...] тиратай 4 шэнэ гэр, ус[...] һэн 2 худаг, электрын [...]дамжуулха хүсэ ехэтэй [...]гэхэ мэтэ болоно. Эдэ б[...]дэ горьтойхон хэмжээнэй [...] гэн зөөри совхозой зүгһ[...] мологдонхой.

Тиихэдэ клуб, больн[...] һургуулиин, библиотекын [...] шангууд, магазинууд, б[...] нарай болон медицинскэ [...] дэлмэрилэгшэдэй байры[...] нүүд олоор заһабарилаг[...] һэльбэгдэхэ юм.

Хүн зоной ажана тэн[...] гэгээрэл болбосорол[...] культурын талаар дүүр[...] гагданги ажаһуухын [...] хараалагдаһан, гүйсэдх[...] лүүлэгдэжэ байһан эдэ[...] дэлмэри эмхидхэн ябу[...] сомоной Соведэй д[...] Д. Г. Баяртуевай хүтэл[...]дэг культурно-ажаһуу[...] саг үргэлжын ком[...] оруулһан хубита тон ехэ[...] тэмдэглээ. Саашадааш[...] комисси ниитынгээ һайн[...] най эдэбхи үүсхэлые ул[...] даруулха, үшөөл ехэ юу[...] зоной түлөө хэхэ бэзэ [...] найдая.

Н. Боч[...]

хүдөө бэшэ[...]

Хориин аймаг.

ДУРАДХАЛ, ГОМДОЛОО

— Ажалшадай һанажа дурадхал, гомдол тушаа то- дорхой хэмжээнүүд абтажа байха ёһотой,—гээд, совет ху- далдаа наймаанай дүрим заана.

Социалис хуули ёһор то- дорхойлогдоһон энэ нангин журам Улаан-Үдэ хотын ху- далдаа наймаанай олохон га- зарнуудта бүдүүлигээр хаза- гайруулагдаһаар.

Һаяхан Улаан-Үдын горсо- ведэй худалдаа наймаанай ниитын таһаг эээн тушаа рейдовэ шалгалт хээ. Тэ- рээндэнь городой 40 гаран предприятинууд хабаадуулаг- даһан байха юм. Ниитын шал- галта юу элирүүлээб? Тон түрүүн ОРС-ой, столовонуу- дай трестын хүтэлбэрилэгшэ- дэй зүгһөө энэ хэрэгтээ ёһо тэдыгээр хандадагынь эли- рүүлэгдээ.

— Ямар шарһаа энэ асуу- дал хэрэгтэгдэхэгүй гээшэб? —гээд һорхоходо:

— Зонд гомдол, бэшэгэ [...] тусгаар онирхожо [...] байха [...]лөө заб[...] огто олдоног[...] даа,—ээд, гор[...] щето[...]ын дире[...] номой [...] рэй [...]логшо н[...] Кузь[...]ин һана[...] амахан, гараа дэлгэ[...] са[...] һууна. Тиихэдэ «а[...] заха ноёниинь болохо нүхэр Джанов өөрөө баһал иимэр- үү боломжотой.

Байгша оной түрүүшын 4 ара соо худалдаа наймаанай газарнуудта дүн хамта 487 гомдол, дурадхал городой ажалшадһаа ороһон байна. Энэнь нёдондонойхиһоо холо үлүүлэнхэй. Гансахан энэ ба- римта юу гэршэлнэб гэхэдэ, худалдаа наймаанай хүдэлмэ- рилэгшэдэй дунда коммунис ёһо гурим нэбтэрүүлхэ, тэдэ- ниие иимэ арюун үзэл бодол- тойгоор хүмүүжүүлхэ тушаа хэншье хүсэдөөр анхарнагүй бшуу. Эгээл тиимэһээ худал- дан абагшадые элдэб аргаар мэхэлхэ, хуураха, үнэ сэн үр- гэхэ, наймаанда хоригдоһон муу шанартай эдеэ хоол ху- далдаха гэхэ мэтэ бүдүүлиг ябадал мүн лэ элирүүлэгдээ.

Хэтэрхэдээ олонхи ОРС, магазинуудые даагшанар ажалшадай гомдол, дурадха- лай дэбтэр эрихэдэнь, гүйл- тыень дүүргэхэһээ али боло- хоор арсадаг, хулжадаг бай- ха юм. Энэ хэндэ хэрэгтэй хэрэг гээшэб! Совет худалдаа наймаанай нангин ёһо гури- мые бүдүүлигээр эбдэһэн яба- дал болоно бэшэ аал? Хэдэн жэшээ дурдая.

ХААНА БЭШЭХЭБ?

Улаан-Үдын Железнодорож- ной [...] 13 предприятиин бот бэ[...] ажалшадай гом- [...] Тэнд[...] [...]э, [...]гэрын [...] [...]ээлэ[...] [...]бел- [...] [...] хүнүүд [...] [...]ожэ энэ [...]ра 2400 [...]аа- [...]ог- [...]та

дол, дурадхалай дэбт[...] хэдэнь, «шалгажа үзэхынь тулада дээдэ зургаанда эль- гээгдээ», үгышье һаа, «дирек- торэй кабинет соо» гэхэ мэ- тын ямаршье үндэһэ барим- тагүй элдэб шалтаг билтаг дурдадаг байха юм.

Горпищеторгын № 6 мага- зин (даашань Меркушева) гомдол, дурадхалай дэбтэр арайханаа энэ жэлэй апре- лиин 13-һаа эхилһэн болобо- шье, тэрээнь соонь худалдан абагшадые мэхэлһэн, хуура- һан тухай хэдэн гомдол бэ- шээтэй. Тиихэдэ № 28 мага- зинай даагша нүхэр Кочина ажалшадай дурадхалаар хү- дэлмэреэ һайжаруулха, ду- тагдалнуудаа эрид шууд зай- суулхын орондо, «буруугаар бэшэгдэһэн гомдол» гээд, саа- [...]ь һанаа амар- [...] даражархидаг [...]алтай.

Иимэрхүү байдал горпищеторгын № 4, 95, 85, 6, 7, 9, 10 магазинуудта үзэг- дэһөөр. Гэхэһээ байтагай, гор- пищеторгын № 52 магазинда гомдол, дурадхалайнь дэбтэ- рэй олдохонь тон шухаг бай- шоол.

Худалдаа наймаанай пред- прияти, ОРС, столовонуудай трестын нэгэшье хүтэлбэри- лэгшэ зэмэтэ нюуртаниие шангаар хэһээгээгүй, олоной үзэмжэ, шиидхэбэридэ срой табяагүйнь тон гайхалтай.

Д. Колмаков,

Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой худалдаа най- маанай ниитын таһагые даагша.

,,Эхэ-геройн'' хү[...] нэрэ зэргэ олгог[...]

10 үхибүүдые, бүри[...] шьешье түрэһэн, [...] жүүлһэн Буряадай [...] эй эхэнүүдтэ «Эхэ[...] гэһэн хүндэтэ нэрэ [...] олгожо, «Эхэ-герой» [...] орден, СССР-эй Ве[...] Соведэй Президиум[...] мота барюулха [...] СССР-эй Верховно[...] дэй Президиумэ[...] 1962 оной июниин 27-[...] раба. Буряадай АС[...] эдэ эхэнэрнүүдтэ иимэ[...] дэтэ нэрэ зэргэ олгог[...]

1. АНАНИНА На[...] Ивановнада — Каба[...] аймагай Байгалай со[...] хүдэлмэрилэгшэ.

2. САНЖИБАЕВА [...] бык Сурумовнада — [...] аймагай «Коммунизм[...] хозой гэшүүн.

3. ЦЫРЕНОВА [...] Цыреновнада—Заха[...] аймагай «Комму[...] зам» колхозой гэшү[...]

(ТА[...]

[...]Энэ [...]ёрн [...] ш [...] кс [...]на [...]үлб [...]арла [...]уса. [...]уд [...] по [...]лду [...]эжэ [...]бари [...]хахи [...] то [...]али [...]сэхэ [...]дэгли [...]онфе[...], Па[...]дай [...]арга[...]ти то [...] хуби[...]ммые [...]хёрн [...]схые

ТҮМЭР ХАРГЫМНАЙ НАЙДАМТАЙ

Түмэр замай Га- луута-Нуурай дис- танциин хүдэлмэ- ришэд зун, нажарай үедэ ба- рилгын болон заһабарилгын ажалые һайн шанартайгаар хэжэ, үбэлдэ бэлэдхэлые ок- тябриин 15 болотор сүм дүүр- гэхэ уялга абанхай.

Мүнөө дистанциимнай тү- мэр замшад эршэтэй шангаар ажаллажа байна. Энэньшье ойлгосотой. Сибириимнай зу- най хаһа даншье богони бшуу. Тиимэһээ час, үдэр бүхэниие ашаг ехэтэйгээр хэрэглэжэ, түмэр замаа түргөөр, шанар һайнтайгаар заһабарилжа, «булад хүлэгүүдэйнгээ» аюул- гүй аяншалгые хангаха гэжэ оролдонобди.

Дистанциимнай эбтэй эетэй коллектив зунай үе соо 35 километр түмэр зам капи- тальна заһабарилха, 14 кило- метр газарта рельс һэлгэхэ, арбан табан километртэ дун- да зэргын заһабари хэхэ, 13 стрелочнэ комплект һэлгэхэ зэргэ олон янзын орёо ажал хэхэ юм.

Газарай гэдэхэлээр лэ тү- мэр замаа заһабарилжа эхи- лээ һэмди. Мүнөө найман ки- лометр харгы капитальна, 3 километр дунда зэргээр заһа- барилагданхай, 10 стрелочнэ комплект һэлгэгдээ, 4 стрел- кэнүүд, табан километртэ рельснүүд шэнэлэгдэһэн бай- на. Заһабарилгын ажалай гү- сэб хараае саг болзор соонь дүүргэхэ зуураа, түмэр зам- шаднай харгыгаа саг үргэлжэ гэнэгүй байлгахын хойноһоо оролдолго гаргана. Һаяхан үнгэргэгдэһэн шалгалта юу харуулааб гэхэдэ, манай ди- станциин хүдэлмэришэд даал- гагдаһан түмэр замайнгаа участогые һайнаар барина гэ- жэ гэршэлбэ. Харгын мастер- нууд нүхэд Бадмаев, Карпу- тин, Екимов, Кандыбин, Коб- цев гэгшэдэй эрхилдэг околот- конуудайхидай ажал «Эрхим» гэһэн сэгнэлтэ абаһан байна.

Тэрэшэлэн бригадирнууд нү- хэд Юндунов, Абрамов, Че- ренков, Бородин гэгшэдэй хү- тэлбэрилдэг бригаданууд тус тустаа даалгагдаһан түмэр замай участогуудые эрхим һайнаар харууһална гэжэ тэмдэглэнэ.

Харгын мастер Н. Кольцов гэгшын эрхилдэг нэгэдэхи околоткын хүдэлмэришэд энэ жэлэй таба һарын туршада ажалайнгаа һалбари бүхэ- нөөр түсэбөө дүүргэнэ. Харгын энэ участок найдамтай нүхэ- дэй гарта [...] алдуу бо[...] Тус около[...] дай ажалай бүтээсэ һа[...] 116 процент болоно. [...] дистанциин околотк[...] хоорондохи мүрысөөн[...] дахин илажа гараһан, [...] хоёрдохи һуури эзэлһ[...] на.

Түмэр замай тран[...] хүдэлмэришэдэй Бү[...] зүблөөндэ хабаад[...] Хандалга түмэр з[...] ажалай шэнэ амжал[...] ригжуулаа. Энэ Хан[...] харюу болгон, манай [...] циин коллектив жэлэ[...] сэбые алишье талаа[...] зорһоонь урид лаб [...] гэжэ шиидэнхэй.

М. Мо[...]

түмэр замай [...] Нуурай дистанции[...]

Улаан-Үдэ — мүнөөд[...]

И. ДЕНИСОВЭ[...]

Дэлхэйн дээрэ

...-коммунистнуудай конференци

...ИЖ, июниин 28. ...Франциин хойто та... ...рһэнэй уурхайн шах... ...мунистнуудай конфе... ...Салломин городто боло... ...рһэнэй энэ уурхай ша... ...анциин бүхы шахтёр... 60 процентнь ажалла... Нүүрһэ абахада га... тооһо залгиһанһаа үб... ...эндэ һүүлэй юһэн жэ... ...шада 9 мянган горня... ...һа бараһан байна.

...циин коммунис пар... ...енеральна секретариин ...о Вальдек Роше конфе... ...э үгэ хэлээ. Франциин ...адай, тусхайлбал, шах... ...дай байра байдалай ...ка байһан шалтагаа... ...ухай Вальдек Роше тог... ...хэ ороноо фашис эзэм... ...ээ сүлөөлһэнэй һүүлээр, ...истнуудай правительст... ...абаададаг байха үедэ ...нуудай ажалай түлөө... ...йн байгаа һэн гэжэ ...к Роше тэмдэглэбэ. ...мүнөө шахтёрнууд тон ...алин хүлһэ абадаг хү... тоодо оруулагданхай. ...энэй, буладай Европын ...лдэ Франци хабаададаг ...нээнһээнь шалтагаалжа, ...нуудые дарлаха ябадал шангадана гэжэ Фран... коммунис партиин гене... секретариин орлогшо ...лбэ.

...лалта, үгытэй ядуу бай... ...адхахын зорилгоор шах... ...д экономическа тэмсэ... политическэ тэмсэлтэй ...дуулан ябуулха ёһотой. ...жэ нэгэ хүнэй засаг ту... ...рижа байха хэрэгые ...ахын, ёһотой демокра... тогтоохын, удаалуулан ...лизм байгуулхын түлөө ...хэ болоно гээд В. Роше ...глэбэ.

...ференцидэ хабаадагшад Па-де-Кале департамент... ...й шахтёрнуудта хандал... ...габа. Эхэ орондоо демо... тогтоохо, демократиче... ...убилалтануудые хэхэ про... ...ые бэелүүлхын түлөө ...ёрнуудай эдэбхитэй... ...хые тэдэнэр уряала...

Бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряахе, эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ зорюулагдаһан бүхэдэлхэйн конгрессэ хаа хаанагүй халуунаар дэмжэнэ

ВАРШАВА. Бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряаха, эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ зорюулагдаһан бүхэдэлхэйн конгрессто Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущев хабаадалсаха гэһэн мэдээсэлые Польшын олониитэ ехэ һонирхолтойгоор угтаба. Энэ конгрессто Н. С. Хрущев үгэ хэлэжэ, бүгэдөөрөө, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряалгаар Советскэ Союзай ям... хараа шугамтай байһание тодорхойлхо юм гээд бүхы газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Польшын хүдэлмэришэд, таряашад, эрдэм ухаанай, литературын ажал ябуулагшад бүхэдэлхэйн энэ конгрессые нэгэн дуугаар һайшаана. Польшын мэдээжэ эрдэмтэн, ниитын ажал-ябуулагша Оскар Ланге иигэжэ бэшэнэ: «Бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряаха, эб найрамдал тогтоохо асуудалда зорюулагдаһан бүхэдэлхэйн конгресс ехэ удха шанартай гээд тоолоноб. Бүгэдөөрөө хүсэдөөр буу зэбсэг хуряалга — манай үе сагай гол зорилго мүн. Энэ шухалын шухала асуудал — буу зэбсэг хуряалга правительствануудай шиидхэхэ хэрэг болоно. Тиигэбэшье буу зэбсэг хуряахын түлөө олон миллион хүнүүдэй тэмсэхэдэ амжалта туйлагдажа болохо. Контрессэй шухала удха шанр иим байна бшуу».

ПРАГА. Бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряаха, эб на... тогтоохо асуудалда з... ...даһан Москвада за...даха бүхэдэлхэйн конгрес... үнэн зүрхэнһөө һайшаана гээд, «Крас» гэдэг арадай...рнен... скэ предприятиин хүмэри... шэд эб найрамдал ...аалха Чехословакиин коми...э бэшэнэ.

«Дайн байлдаагүй найрамдал, буу зэбсэгүй найрамдал тогтоохын ...ө тэмсэе» гэжэ Чехословакиин эхэнэрнүүдэй комитед...эдүүлгэ соо, Тржинецкэ ...аллургнуудай резолюц... дотор, Ландштейн город... дархи һургуулиин һурагай бэшэг соо хэлэгдэнэ. Москвада үнгэргэгдэхэ бүхэ...эйн энэ конгрессэй амжалтатайгаар ажаллахыень эдэн... хүсэнэ.

ЛОНДОН. Буу зэбсэг хуряаха, эб найрамдал тогтоохо асуудалда зорюулагдаһан бүхэдэлхэйн конгре... бэлдэхэ Англиин комитет, гаран делегадуудай Москва ошохо гэжэ соносхобо.

ТОКИО. Дайн йлдаагүйгөөр эб найрамдал тогтоохын түлөө эб найрамдалай тала барлгшад тэмсэдэг. Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй нягта жагсаалтай эб хамта байһание болохоёо байгаа бүхэдэлхэйн конгресс элитээр гэршэлэн харуулха гэжэ Японой мэдээжэ шэнжэлэгшэ Акира Ивасаки «Акахата» газетэдэ бэшэбэ. Бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряалга тон шухала хэрэг мүн. Энээние бэелүүлхээр арга боломжо бии гэжэ бүхы дэлхэйн арад зон батаар этигэнэ гээд, Ивасаки үргэлжэлүүлбэ.

КАРАКАС. Москвада зарлагдаха бүхэдэлхэйн конгрессые бидэнэр сэхэ шууд дэмжэнэбди гэжэ Венесуэлын ажалшадай нэгэдэлэй гүйсэдхэхы комитедэй гэшүүн, депутат Орасио Скотт мэдүүлбэ. Холбоото Штадуудай правительство агаарта ядерна туршалгануудые хэжэ, хүн түрэлтэнэй ами наһанда аюул тохёолдуулна. Эгээл энэ үедэ буу зэбсэг хуряалга илангаяа ехэ удха шанартай гэжэ Скотт тэмдэглэбэ. Америкын империалистнууд атомна дайн байлдаа эхилхэ һэдэлгэтэй. Бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүд, бүһэтэйшүүл дайн байлдаа эхилхэ һэдэлгэтэй этэгээдүүдтэ хамтаараа сэхэ шууд харюу үгэхэ уялгатай гэжэ Орасио Скотт мэдүүлнэ.

США-гай президент пресс-конференци хэбэ

ВАШИНГТОН, июниин 28. (ТАСС). США-гай президент Дж. Кеннеди үсэгэлдэр үдын хойно пресс-конференци хэбэ.

Тайваниин хоолой шахар тохёолдоһон байдал тушаа США-гай правительство «ехээр ... болон... президен... тэмдэгл... КНР-... шэн... я... Ав... пиин ... худалдаха ... нөө ж... шахү... дөө...

Тайваньһаа абтаһан мэдээсэлнүүд тухай президент һануулаад, «иимэ ал... хэхэ саг дүтэлжэшье ...» гэжэ мэдүүлһэн бай... США-гай энэ райондо бэе... политика «бэеэ хам... тэ...»

США хэр зүбшөөнэ гээшэб. Тиигээд эдэ ядерна хүсэнүүдые Америкын правительство НАТО-да хабаадуулхаяа оролдохо гү гээд асуугдаһан байгаа.

Франциин иимэ оролдолго ...гаржа байһание Холбоото ... хододоо зүбшөөдэг Эн... ...м. Гэбэшье Франциин ...дые ү...д ...олго НАТО-гай ниилүүлхэдээ ... уһада таарамжагүй. ...ргадаг ба..., бусад оронуудай ...дэ, нэгэ ...олго гаргахые һайядахы... ...эг болоно гэжэ ...эдүүлбэ.

...э бүлэглэлэй гү... Холбоото Ш... ...лүүлдэг хэмжээ... ...л аюулгүй бай... ...а гээд, Кеннеди ...

...ядерна туршалга... ...оохо хүсэлгүйбди ...онференцидэ Кен... ...һэн болоно бшуу. ...анууд США-гай ... хэгдэнэ». Тии... ...зоной ами наһан... ...хабадада аюул ...гүй гэжэ прези... ...эһэн байна.

...ай

...августын 1 хүрэ... ...нгөө сэрэгүүдые ...ашахаар уялга... ...ээ даанхай бай... ...о гээд соносхог... ...ээр, Руанда, Бу... ...эдэмэл Нацануу... ...ациин гэшүүндэ ...адхагдаба. Бэеэ ...нэ гүрэнүүдтэ шу... ...амжа үзүүлхэ ту... ...й Генеральна сек... ...ОН-ой элдэб орга... ...улагдаһан дурад... ...анууд резолюци ...

...н түлөө 93 деле... ...үгэһэн байна. 10 ... тоодо Советскэ ...оциалис оронууд ... Исландиин де... ...ида байгаагүй. ...онуудай делега... ...һаналаа баряаб ... резолюци дотор ...еральна секрета... ...элгэнүүдые хаза... ...үйлнүүд бии.

...алга хэхэ асуудал... эмхидхэгдэһэн ООН... ...едэй заседаниин, мүн ...на Ассамблейн засе... ...ай үедэ советскэ де... ...резолюцида заһабари ... гэжэ дурадхаһан бай... ...эн соонь Руанда-Урун... ...арһаа 1962 оной август... ...үрэтэр бэшэ, харин ...1-һээ Бельгиин сэрэ... ...аргажа абаашаха гэ... ...дхал иигэжэ оруулаг... ...циалис оронууд, Ин... ...донезиин, Бирмын, ...ОАР-ай, Ганын, Эфи... ...риин, Гвинейн деле... Советскэ Союзай ...эмэлтые һайшаажа ...ө.

ХҮРТЭЙ ТОСХОНДО

СПОРТЫН БҮЛГЭМ

Хүртэйн леспромхозой комсомолшуудай үүсхэлээр «Труд» гэжэ спортын бүлгэм эмхидхэгдэбэ. Тиигэжэ эндэхи залуушуул сүлөөтэй сагаа ашагтайгаар үнгэргэхэ, бэе махабадынгаа тамирые шангадхан, хүхюутэй зугаатайгаар амарха аргатай болобо.

Үнгэрһэн амаралтын нэгэ үдэр леспромхозой спортсменүүд Чисаанын совхозой залуушуултай уулзажа, футбол, волейбол наадаһан байна. Тэрээндэ хүртэйнхид илаа. Тэрэшэлэн Загастайн фермын залуушуултай наадажа, баһа тэдэниие шүүбэ.

Бүлгэмэйхид аймагай һур харбаанай һайндэртэ хабаадалсахаар бэлдэжэ байнхай.

ШЕФЭЙ ТУҺАЛАМЖА

Леспромхозой модошо дархашуул—нүхэд Сандаков, Будаев, Нестеров, Халецкий болон бусад Чисаанын совхозой Кулькисон тосхондохи фермэдэ малай шэнэ байра барижа байна. Тэдэнэр барилгын хүдэлмэри ехэ урагшатайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ябуулна.

Эдэ дархашуул мүн тэндэ уһа хааха хаалта баряа.

А. Михайлов.

Хори.

Эдиршүүлэй чемпионат

Буряадай эдир футболистнарай уулзалга арбан үдэр соо үргэлжэлбэ. Чемпионадай эсэстэ арбан команда хоёр бүлэг болон шалгарба.

Түрүүшын бүлэгтэ «Текстильщигүүдэй» эдиршүүл бэрхээр наадажа, нэгэшье шүүгдэнгүй түрүү һуурида гараа. Хоёрдохи һуурида Түмэр замшад, гурбадахида — «Байкал-1», дүрбэдэхидэ — «Байкал-2» команданууд гараһан байна.

Хоёрдохи бүлэгтэ ПВЗ-гэй «Локомотивай» спортсменүүд шадамараар наадажа, түрүүшын һуури эзэлбэ. Хоёрдохи һуурида «Динамынхид», гурбадахи һуурида —«Шахтёр», удаадахи һууринуудтань «Пищевик», Хориин «Урожай» команданууд гараа.

Удаань илагшад финалда уулзаба. Республика соогоо эрхимлэжэ, түрүүшын гурбан һууринуудые ПВЗ-гэй «Локомотив», «Текстильщик», Түмэр замшадай «Локомотив» команданууд эзэлбэ.

Гэбэшье «Б» классай мастернуудай командануудай нааданда хабаадалсаха «Байкалай» спортсменүүд эндэ наадабагүй.

А. Игумнов.

ЭРХИМ МАШИНИСТ

Ямаршье барилга эрхилхэдээ нэн түрүүндэ һуури табижа эхилдэг гээшэ. Энээнэй тула һууриин нүхыень малтадаг. Урдань энэ хүдэлмэри хүрзөөр хэгдэдэг байбал, мүнөө хүсэд онь һожоруулагдаа. Городой ба... рилганууд дээгүүр ябахад газар малтажа байһан хүсэ экскаваторнуудые, тракт... бульдозернуудые хаража лохот.

Эдээнэй нэгэниие—«Э... маркын экскаваторые «... строй» трестын эрхим ...низаторнуудай нэгэн б... машинист Петр Иванов... рамов жолоододог ю... нүхэрнай ямарханшье ...тэй газар малтахада шулуутайшье, элһэнш... бал машинаяа зүбө... лажа, даабаряа ходо... 200 процент дүүргэ...

—Петр Иванович... ...эл... жэ байхада миин зогсо... са... гаа дэмы баража байдаггүйбди,—гэжэ шорой зөөдэг автомашинануудай жолоошод хэлсэдэг. **Зураг дээрэ: П. И. Абрамов** ажаллажа байна.

А. Шулуновой фото, текст.

ШАТАРААР улас хоорондын

Шатараар уласхоорондын арбитр, ТАСС-ай шэнжэлэгшэ Яков Рохлин иигэжэ бэшэнэ:

Тропическа Кюрасаодо болоһон шатаршадай туйлай ехэ тулалдаан совет гроссмейстернүүдэй гайхамшагта илалтаар дүүрэбэ. Һүүлшын нааданuудта Керес гү, али Петросян гү гэһэн асуудал шиидхэгдээ бшуу. Фишертэй наадажа диилдэһэнэй һүүлээр Геллер нэгэдэхи һууриин түлөө ... байна. Нааданай эрхим техникэтэй, тэсэмгэй сулхэ шатаршан, 33-тай Тигран Петросян бүхы наадаяа намдуу һайнаар, найдамтайгаар үнгэргэбэ. Петросян найма дахин шүүгээ, 19 дахин тэнсээ. Тиигэжэ нэгэшье диилдээгүй. Ботвиннигтай наадаха мүрысөөндэ үшөө хэншье иимэ амжалта туйлаагүй юм.

Ласкер, Алехин Петросянай илалта тухай ямараар хандаха һэм гэжэ бидэнэр мэдэнэгүйбди. Зүгөөр онсо бэлигтэй Капабланка Петросянай илалта туйлаһанда заабол баярлаха һэн. Нааданай үедэ һайн һуури эзэлжэ абаха аюулай тохёолдоһониие бэрхээр мэдэрхэ талаар Петросянай наадан ехэ һайшаалтай. Иигэжэ агууехэ кубинецэй шадабари бэлиг тухай һанаха ушартай болонобди гээд гроссмейстер Сало Флор зүб хэлээ һэн.

Капабланка шэнги наһатай болоод ябахадаа Петросян дэлхэйн чемпион болохо гү, али үгы гу гэһэн асуудалда Михаил Ботвинник ёһотойл харюу үгэжэ шадаха гээд, Флор ухаансараар тэмдэглэһэн байна.

Шатарай бурхан Каисса Пауль Керес тухай анхаралаа табибагүй гээшэ ааб даа. Зүгөөр Эстониин гайхамшагта гроссмейстер иимэ ехэ амжалта туйлаагүй юм. Карибска далайн эрье шадар үнгэргэгдэһэн шатарай ехэ һорёондо Керес иимэрхүү байдалтай гараба гээшэ. 46 наһатай болобошье, Керес залуугай охитойгоор, ехэ ухаансараар наадаһан байна. Тиигэжэ Кересэй наадаһан зарим партинууд шатарай номууд соо хүндэтэй һуури эзэлхэ.

Дүрбэдэхи нааданда Пауль Керес нэгэшье хүниие шүүгээгүй гээд, мэргэжэлтэд гайхана. Мүрысөөнэй шанга үе, хойто зүгэй хүндэ таарамжагүй сагай уларил энэ наадандань нүлөөлөө бэшэ аа гү. Шатаршадай урда урдын мүрысөөнүүдтэл шэнги, Керес баһа хоёрдохи һуури эзэлбэ. Гурбан жэл болоод иимэ мүрысөөндэ хабаадаха эрхэ абаһан болоно.

Гроссмейстер Ефим Геллер шанда хүртэхэ аргатай болобо. Одессын гроссмейстер Кюрасаодо наадажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлээ.

19-тэй Роберт Фишер элитэ ехэ шатаршадтай шангаар тэмсэбэ. Энэ шатаршан ехэ зоримгойгоор, угаа ухаансараар наададаг. Хэрбээ өөртөө шүүмжэлхы ёһоор хандадаг болоод, бэеэ магтадаг бирагүй зангаа орхёо һаа, саашадаа ехэ амжалта туйлаха байха.

Виктор Корчной буришье ехэ амжалтануудые туйлаха гээд һанахаар байгаа.

Дэлхэйн залуу экс-чемпион Михаил Таль гэгшын үбшэлжэ, тодорхой бэлигээ харуулаагүй байһандань гэмшэхээр.

Дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэ олохо Москвагай мүрысөө саашадаа хүлеэхэл болообди даа.

Я. РОХЛИН.

КЮРАСАО, июниин 28. (ТАСС). Геллер Бенко хоёрой наадахада Америкын гроссмейстер һайн байдалтай байгаа юм. Хойшолуулһан наадаяа үргэлжэлүүлхэдэнь, хараар наадаһан хүнэйнь ноён бэрхэшээлтэй байдалда ороһон байна. Геллер урдынхидаал адляар үсэд шангаар, ухаансараар тэмсэжэ, шах ходо соносхожо тэмсэхэ зорилго табяа.

Нааданай шиидхэхы үедэ һайнаар ябахын түлөө бодолгото боложо һуугаа. Тиигэжэ байгараа нааданайнгаа 54-дэхи ябадалда сагынь үнгэрөөд, дүүрэбэ гэһэн тэмдэг болохо тугай доошоо буутар хоёр ябадал хэжэ үрдеэгүй. Уласхоорондын гуримай ёһоор американец диилдэһэн болобо.

Шатарай ехэ мүрысөөндэ хабаадагшадай эсэсэй дүнгүүд иимэ:

Тигран Петросян (СССР)—17,5 очко, Пауль Керес, Ефим Геллер (СССР)—17 очко, Роберт Фишер (США)—14, Виктор Корчной (СССР)—13,5, Пал Бенко (США)—12, Михаил Таль (СССР)—7, Мирослав Филип (Чехословаки)—7 очко абаба.

Керес Геллер хоёр хоёрдохи, гурбадахи һуури хубаагаа. Тиигэжэ эдэ хоёр хоорондоо наадахаар хараалагдана. Хэдыдэ, хаана эдэнэй наадаха тухайнь һүүлдэ тодорхойлогдохо. Шатаршадай уласхоорондын федерациин президент Фольке Рогард (Швеци) энэ асуудалаар тусхай шиидхэбэри гаргахыень хүлеэгдэнэ.

Эхэнэрнүүдэй үүсхэлээр

Каменск тосхоной эхэнэрнүүдэй советэй үүсхэлээр «Совет хүнэй моральна шэнжэ шанар» гэһэн асуудалаар һонирхолтой вечер эндэхи клубта һаяхан үнгэргэгдэбэ. «Ажаһуудал гээшэ ганса өөрын хэрэг бэшэ» гэһэн темээр КПСС-эй Кабанскын райкомой пропагандист А. Е. Кочмарева элидхэл хэбэ. Тэрэшэлэн «Үхибүүдые гэр бүлэдэ хүмүүжүүлхэ», «Хүнэй бэедэ архи ямар хоро хүргэдэг тухай» элидхэлнүүд болобо. Уншагдаһан элидхэлнүүдээр олон асуудал табигдаа.

Вечерэй түгэсхэлдэ кино харуулагдаба.

Б. Сотнич.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Һуряад ҮНЭН

ГАЗЕТЭДЭ 1962 оной хоёрдохи хахадта

хэлхээ холбооной конторо, отделени, почтальон бүхэн, предприяти, эмхи зургаан, совхоз болон колхозуудтахи хэблэл тараадаг олониитын түлөөлэгшэд захил абана.

ГАЗЕТЭ ЗАХИХА ҮНЭ СЭН:
6 һарын—3 түхэриг, 3 һарын—1 түх. 50 мүнгэн.

НҮХЭД УНШАГШАД, „Буряад үнэн" газетэеэ шамдажа захиит!

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. ТЕЛЕФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редактора — 32-74, ответ. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности, транспорта, информации—35-14, культуры, литературы и искусства—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов и корректорская — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугородних переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00912.

ЗУРАГЛАЛ

Зэдын зэрэлгээтэ талада

онишод, малшад тухай бэшэгээн очерк, зураглалнууд дотор баримталуудые ехээр оруулжа муу галзаагэ. Энэнь зүбшье жа болоо, зүгөөр тэрэниие хэшье ойлгожо байгаа hаа, Зэдын элгээтэ талын хонишон Цырен-Жамса Ринчиновна Эрдынеева тухай зөөрхэдөө, нэгэ хэдэн тоо, баримтанууд эхилжэ дуран хурэнэ.

«Коммунизм» колхозой клуб соо юниин 24-нэй үдэр зон олон суглараба. Хананарнь улаан бүд дээгүүр уталан бэшэhэн плакат, «Таби наhа наhалжа, гушан жэл хонин ажалда ябаhан суута хонишон Цырен-Жамса Ринчиновна Эрдынеевада алдар соло!»— гэжэ зоржэса [illegible] уряа доро Эрдынеевагай дүрэ, тэрэ хүнэй [illegible] абаhан [illegible], олон Хүндэлэлэй грамотанууд, эрхим ажалайнь дүн олоhон тоонууд.

Гушан жэл соо Цырен-Жамса Ринчиновна 12 мянгаа хурьга тэжээн абаhан байха юм. Энэ тоо [illegible] тухай бодоод үзыт! Хэдэн [illegible] зоной үмдэхэ костюм [illegible] hoohop хэхээр гээшэб! [illegible] соогоо нүхэр Эрдынеева [illegible] хонин ажалда [illegible]. Эдэнэйнь зарим [illegible], аймаг соогоо эрхим [illegible] раа суурхуулаанхай. Энэ [illegible] дашарамдуулан, тэрэ [illegible] hургаhан аха нүхэрэд [illegible] маршалhа. Хонин [illegible] хойноhoo ябагаар [illegible] тоолохо болоо hаа, арба[illegible] Москва ошоод буса[illegible] болохо байна ха юм.

[illegible] Нүгөө [illegible] гэшэмнай олон [illegible] хөөрэдаг байна даа... [illegible] соогоо хүн ехэхэн [illegible] гэшэ даа. Табиха [illegible] хүн яажа ажаhуу[illegible] хэнэзэ, жаргалтай гү, [illegible] «Ямар ажаhууба гээшэйб, хүн зондоо зааханшье hаа, туhа хүргэбэ гүб?»— гэхэ мэтээр болгого болодог. Зүгөөр айл аймагтаа, арад зондоо хүндэтэйб, миил хооhoop ажаhуугаагүйб, харин арадайнгаа ажабайдалда хубитаяа оруулалсааб гэхэ эрхэтэй хүн ямар жаргалтай байнаб даа.

Цырен-Жамса Ринчиновна Эрдынеева hаhан соогоо хэды олон юума — зобохо тулихыешье, жаргаха баяраахыешье — үзөө hаа, мүнөөдэр илангаа жаргалтай. Аймагай дарганаршье, нютагай хүндэтэй үбгэд, хүгшэдшье бүтээдэрэн Ринчиновнае амаршалан, удаан жаргал эдлэхэ, ута наhа наhалхыень юрөөнэ. Уярhан нюдөөр эдэ юумэнүүдые харан hуугааша Цырен-Жамса Ринчиновна үнгэрhэн он жэлнүүдээ hанан, бодолгото болоно. Үбэлэй хатуу hалхинда шарбүүлэн, баяшуулай мал хаража ябахада хэсүү агша бэлэй даа. Эдихэ юумэнши — хүйтэн аарса, үмдэхэ хубсаhаншни—хуушарhан ямаан дэгэл... байгша hэн. Хүхюу сэтгэлоор дуулалдажа байгаа залуушуул тээшэ Цырен-Жамса Ринчиновна хараад абана. «Эдэнэр хэсүү бэрхэ байдал гээшые үзөөгүй, жаргалтай сагта түрэhэн зон гээшэл даа. Теэд тэрэнээ ойлгоно гээшэ гү?»— гэhэн бодол [illegible] толгойдонь ороно. Ойлгоно даа, ойлгоно. Эдашье хэдэн жэл үнгэрөөд байхада, өөhэдөө наhатайе болохо, үшөөшье жаргалтай hайхан үе сагай залуушуулые харахадаа, эжэлүүдгүй: «Эдэнэр ямар гоё сагта түрэhэн зон гээшэб. Мэдэнэ ха гү?»—гэжэ, баhал асуухаа магад. Тэдэнэйнь мүн лэ мэдэхэ, ойлгожо ябаха юм aaб даа. Энэ жаргалта байдал миил, бурхан зарлигаар ерээгүй, дайнда ами наhаяа алдаhан зоной ашаар, мүнөө болотор ажаhаа гарнуудаа амаршуулаагүй хүдэлжэ ябаа зоной ашаар ерээ ха юм. Ерээдүйн жаргалта байдал мүн миин лэ бии болошоохо бэшэ, харин абьяаста ажалай ашаар баригдаха ха юм...

...Жаргал гэжэ юун гээшэб гэhэн асуудалда хүн бүхэн өөр өөрынхеэрээ харюусадаг. «Инаг түрэн»— гэхэ, нэгэ зариман. «Үнэн дэлхэй, ури хүүгэдни»,—гэхэ. «Арад зоной жаргал — дуратай ажални»—гэжэ баhал хэлсэдэг. «Хүхюу сэнгэлиг ажабайдал»— гэдэг зариманшье олдохо...». Энэ бодолнуудыень таhалан, тугаарай нэрэ hураггүй фото-зурагыень буулгажа байhан корреспондент хажуудань ерээд, өөр тухайтаа хөөрэжэ үгэхыень гуйна. Цырен-Жамса Ринчиновна удаахан абяагүй hууба. Хэдэн үгөөр бүхы наhанайнгаа намтар яажа хөөрэхэбши даа...

Баhал үнгэрhэн он жэлнүүдынь hубариhдан нюдэндэ харагдахалал гэнэ. Юунhээнь эхилжэ хөөрэхэб? 1930-аад онуудай үе. Колхозой эмхидхэгдэхэдэ, артельдэ ороо бэлэй. Уданшьегүй колхозой хонишон болоо. Тэрэ сагhаа хойшо мүнөө болотор хонин ажалдаа ябаhаар. Үшөө ямар тиимэ мартагдашагүй ушарнууд болоо бэлэй?! 1939 оной юрын лэ нэгэ үдэр элихэн нюдэндэнь харатдахадал гэнэ. Энэ үдэр Цырен-Жамса Ринчиновнада райкомой секретарь коммунистын улаан билет барюулаа бэлэй. Эдэбхитэй коммунистка Эрдынеева партиин райкомой гэшүүн хэдэн жэлэй туршада ябанхай. Партиин обкомой гэшүүнээр хоёр дахин hунгагдаа.

Гэр бүлэ болон түбхинөөд, үхибүүдтэй болоод лэ байхадань, дайн эхилээ hэн. Дайнай үедэ Цырен-Жамса Ринчиновнагай хээгүй ажал байгаагүй. Тарилгада, үбhэндэ, таряа хуряалгада, hаали дээрэшье— бултыень ябажа гараа даа. Теэд хонин ажалда анханай дадаhан Цырен-Жамса Эрдынеева хонидоо орхёогүй, эндэл өөрынгөө арга боломжонуудые бүрин харуулжа шадаа бэлэй. Дайнай hүүлээр хэдэн жэлэй туршада түл абалгаараа, нооhо хайшалалтаараа аймаг соогоо ходо түрүүшүүлэй зэргэдэ ябаа hэн. 1954 ондо Москвада болоhон хонишодой суглаанда хабаадалсаhан ушар мартаг аал? Гүрэн түрын хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта, Эхэ оронойн эрхим хонишодтой [illegible] та саашанхи хүгж[illegible]тынгөө хараа түсэбүүдые таби[illegible] байхадаа, омогорхонгүй яахаб. Тиихэдэ хүнэй жаргал гээшэ юун бэ [illegible] жэ hураа hаа: «Арад зоной туhа ажаллахаhаа, арад зондоо хүндэтэй ябахаhаа, hайхан юумэн хаан байхаб»,— гэжэ харюусаха hэн. Мүнөөшье тиигэжэ харюусаха. Теэд мүнөө энээн тухай Цырен-Жамса Ринчиновна хэлэбэгүй, хэлээдшье яахаб даа — баяр жаргалай нелбоhоор дүүрэн нюдэдынь сэдьхэлэйнь эдэ хүсэлые ямаршье үгэнүүдhээ сэсэнээр хэлэнэ бшуу.

...Мүнөө Цырен-Жамса Ринчиновна пенсидэ гараашье hаа, ажалаа орхёогүй, үнөөхил хонидоо дахаhаар. Наhан соогоо ажал хэжэ ябаhан хүндэ энэнь гайхалшьегүй гээшэ aaб даа.

Тиигээдшье энэнь манай шэнэ үеын шэнжэнүүдэй нэгэн болоно ха юм. Арад зонойнай коммунис hанал үзэлтэй, ерээдүйн hайхан ажабайдалай түлөө тэмсэлынь гэршэлнэ ха юм. «Республикын солото хонишон» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэhэн коммунистка Ц-Ж. Эрдынеева коммунис ёhoop ажаллана, коммунис ёhoop ажаhууна.

Газаа гарахадам, тэнгэриин хаяа зүүн тээhээ улайжа, холын хадануудай хяра дээгүүр үүрэй туяан сасараа. Нэгэ хэды болоод, нараншье аалиханаар хөөрэн гарахаяа байба, тэрэ нара угтан, Цырен-Жамса Эрдынеевагай хонидоо туужа гараха сагынь ойртоо даа.

Ч. Гомбоин.

Зэдэ, «Коммунизм» колхоз.

ЯРОСЛАВСКА ОБЛАСТЬ. **«КИР-1,5» түхэлэй шэнэ 500 косилкануудые Ярославска моторно завод хуряалгын эхилтэр гаргаха юм. Зураг дээрэ: шэнэ түхэлэй косилкые «Новый север» совхоздо шалгажа байна.**

ТАСС-ай фотохронико.

Хэлхэ, hурсахашье шалтай

Заводтоhожо, станок дээрэ худэм гэжэ Галина басагансата шиидээ бэшэ hуралсалаа үргэлжэлүүлэ дура, hанааншье эндэ байhан байха. Техүдэлжэ байгаадшье hусажа болохо, иимэ аргаi бии, миний хүсэ шадаhe хүрэхэ бэзэ гэжэ hai бодоод, Галина Вторина Улаан-Үдын «Элекмашина» заводто ерэлэ[illegible]айгаа. Тэрэниие шудхаан цехтэ хүдэлхөөр эльбэ.

Хайшаашь хара — танигдахагүй [illegible]үүд, танигдаа [illegible]ан-Ү[illegible]ажал. Гэбэщ[illegible] районе [illegible]эн хүнүү[illegible] [illegible]арбаниинь [illegible]

В. И. ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ГҮРЭНЭЙ БИБЛИОТЕКЭ ТУХАЙ

МОСКВА, (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ СССР-эй гүрэнэй библиотекын бии болгогдоhоор 100 жэл гүйсэhэнэй ойдо зорюулагдаhан фильм гараба. **Фильмын сценариие М. Матусовский бэшээ.** Режиссерынь С. Бубрик юм.

20 хүнэй hуужа ном уншаха залтай библиотекын анха түрүүн байhаниинь, тэрэнэй түрүүшын номууд тухай фильм дотор хэлэгдэнэ. Харин мүнөө В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ библиотекэдэ 22 миллион гаран ном бии. Библиотекын бүхы залнууд [illegible] 2400 [illegible] хүн ном за[illegible]ла [illegible]

Куйбышевска, Кировска, Ульяновска областьнуудай түлөөлэгшэд зүблөөндэ хабаадаба.

КПСС-эй РСФСР-тэхи ЦК-гай пропаганда, агитациин таhагые даагшын орлогшо Е. К. Лигачев партиин XXII съездын материалнуудые тунхаглахын түлөө лекционно пропагандын хэр ябуулагдажа байhан, энээниие саашалан hайжаруулха хэмжээнүүд тухай элидхэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад дүй дүршэлөө андалдан абалсаа, лекци уншахы асуудалнуудаар hанамжаяа хэлэhэн байна.

ГАДААДЫН ОРОНУУДАЙ ГИДРОБАРИЛГАШАД БРАТСКА ГЭС ЕРЭЭ

БРАТСК. (ТАСС). Ехэ хаалтануудые бариха талаар уласхоорондын комиссиин гүйсэдхэхэ комитедэй 29-дэхи заседанида хабаа[illegible]н хариин оронуудай [illegible]барилгашад hаяхан [illegible]

АЖАЛША ТУГАЛШАН

Энэ нютаг холо бэшэ. «Юун байхаб, гараа hарбайлгабал, хүрөөд лэ байхат» гэжэ ярууынхид хэлсэдаг. Нээрээhээ шье тиимэ. Нарhатаhаа урагшаа арба модо хүрэхэтэй хүрэхэгүй ябаад байхада, шэнэhэн тужын сорхой соо Хэрдэндэ гэжэ нютаг аяншадые угтажа байдаг. Нуурай эрьедэ оршодог энэ нютаг онсо үзэсхэлэнтэ шэмэг шарайгаараа суурханхай бэшэ гэжэ тэмдэглэебди. hаяшагай энээ руу хүн зон таhархаяа болишонхой. Зүг бүхэнhөө, бага ехэшье тосхонуудhаа малшад ерэжэл байдаг.

— Юун болооб? Алтан олдоо гү, али hонирхомоор мантан томо завод хуугайлжа эхилээ гү?—гээд, уншагшад асуужа магад.

Үгы, Хэрдэндэ хадаа сэсэрлиг мэтэ гоё байгаалияраа бэшэ, харин тэрэниие шэмэглэhэн хүнүүдээрээ улад зоной зүрхэ эльгэ татаа гэебди. Тээсгэн иимэ ушар болоо hэн. Эндэ хүдэлдэг суута тугалшан Жамса Дугаровтай уулзахаяа, ажалайнь баян hургуули шудалхаяа Чисаанын эхинhээ, Хэжэнгын голhoo, Үдын элдин талаhaa, мүн Яруунын уужам нугаhaa тугалшад ерээ бэлэй. Гансашье тугалшад бэшэ. Жамса Дугаровичнай аймагуудай эрдэмтэ зоотехнигүүдтэ, мал эмшэлэгшэдтэ дээдэ hургуулиин багшаhaa өөрэгүй гэхээр хэшээл үгэжэрхихэ дадал дүршэлтэй, ажалай эрдэмтэй хүн байба.

—Яагаа томо бэетэй тугалнууд гээшэб?—гэжэ суглараггшад ехээр hонирхоно.

—Тугал—харууhанай хүсэн, —гэhэн даамай харюу Жамса Дугаровичай аманhaa дуулдаба. [illegible] дохо, эрдэмэй болон түрүүшүүлэй туйлалтануудые шадамараар, нютагайнгаа эрхэ байдалда сохом лэ таарамаар хэрэглэхэ хэрэгтэй гээшэ. hая гараhан тугалнуудые, илангаяа түрүүшын 10—15 үдэрэй турша соо, тон лэ ханамжатайгаар тэжээхэ гээшэ саашанхи амжалтын эхин болодог. Энэ үеэр hаалишадта бүримүhэн найдаад hуубал, хожомынь үйлөө үзэхэш. Зарим hаалишад hү ехээр hаахые оролдоод лэ, тугалнуудые хэрэгсээнгүй байжа магад. Иимэ ушарай гарахагүйн тула тугалшад нарай амитадые өөhэдөө харууhалаа hаа, ехэ юумэ хэжэ шадаха байха.

Нүхэр Дугаров өөрынгөө дүй дүршэл тухай тиихэдэ тодо hонороор, ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгөө hэн. Түрүүшын үдэрнүүдтэ тугалнуудтаа эхынь уураг уулгадаг, удаа тээнь сэбэр hүөөр тэжээдэг байна. Тиихэдээ гансата ехээр уулгадаггүй, харин хэм соонь, үдэртөө оло дахин бага багаар үгэдэг юм. hүүлээрнь, арбаад хоногой үнгэрhэн хойно тугалнуудаа бүдүүн тэжээлдэ дадхаажа hургадаг заншалтай. Зүгөөр зооветеринарна мэргэжэлтэдэй заабари наряар сахидаг, тугалнуудай амидын шэгнүүр харaадаа абан, тусхай рационой ёhoop эдеэлүүлдэг байна. Нэгэ hаратай болоходонь тугалнуудта тусхай кисель үгэдэг юм.

Киселеэр тэжээхэдэ ехэ удха шанартай: тугалнууд аргагүй дуратайгаар эдидэг, шэгнүүрынь бад байса нэмэдэг. Энэ ушарта доторой үбшэ хабшан гэжэ огто байдаггүй, тиимэhээ мал ехэ үдэсэтэй. Хэнэйшье мэдэhээр, энхэ элүүр, тамир hайнтай тугалай байбал, hү, мяханшье шууд түргэнөөр элбэгжэхэ жэшээтэй бшуу. Харууhалжа байhан тугалнуудтаа Жамса Дугаровичай кисель уулгажа эхилhэнэйнь аша үрэ ямар бэ гэбэл, сэдьхэл баясуулмаар. 1—2 hаратай тугал аяар 50—70 килограмм, 4 hаратай болоходоо 120 килограмм татадаг байна. Түрэhэнhөө хойшо [illegible] килограмм амидын шэгнүүртэй болодог.

—Хахад жэлтэй болоhон тугалнай 220 килограмм татадаг байха. Теэд энээгээрээ hанаагаа амараад hуубал, эндүүрhэн ябадал болохо жэшээтэй aaб даа. Ушар иимэhээ сүүдхэ бүри 700—800 граммhaa үшөөл ехээр амидын шэгнүүрынь нэмээхэ арга ухаалха, бэдэрхэ шухала болоод байгдана. «Ябаhан хүн—яhа зууха» гэжэ хэлсэгшэ hэмнай. «Яhан зуугдахал» зэргэтэй.

Ухаансараар ажалаа эмхидхэдэг, шэнэ, түрүү онол арга хэрэглэхын тула үргэhэ нойроо мартажархидаг—иимэ хүн Нарhатын совхозой 4-дэхи фермэдэ хүдэлдэг. Жамса Дугаровай нэрэ алдарынь Яруунынгаа аймагай хилые үни хада дабан гаража, хүршэ хоришуулай дунда, мүн ондоо газарнуудшье дурдагдадаг болонхой. Иимэ хүнэй нэрэнь —ажалай баатар.

* * *

Хэрдэндэдэ ерэжэ, нүхэр Дугаровай «академитэй» танилсаhан, тэрэнэй ажалай түрүү hургуулиhaa hургаал абаhан хүнүүд аян замдаа hөөргөө мордохынгоо урда тээ «багшадаа» үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэ[illegible] «Танай онол аргые, [illegible]да [illegible]шэлые [illegible]үйл заабол [illegible]пи- бди, мүр[illegible] [illegible]кто- лахабди» [illegible]үхэр лэ тэдэнэ[illegible] [illegible]ын түрүү тугалша[illegible] дэлгэр[illegible] харюулаа hэн. Эдэ[illegible] иихэдэ «а[illegible] за[illegible]улажа байхадаа [illegible] болохо нүхэр [illegible] баhал иимэргаар, «hайнта даа[illegible]й. гүбдеэ» гэ[illegible]

Тэрэ гэhээр [illegible] үдэр[illegible]й түрүүшын 4 байна. Тиигэбэ[illegible]лдаа наймаа[illegible]ай Дугаровай нюта[illegible] хүн хамта 487 Хэрдэндэдээ гарг[illegible]дхал городой лынь Хориин айм[illegible] ороhон байна. ажахынуудта мүн[illegible]онойхиhoo холо үргэн зам дээрэ [illegible]ансахан энэ бадүй байhаар. Түр[illegible]шэлнэб гэхэдэ, хаа хаанагүй сас[illegible]маанай хүдэлмэ- болотороо бадар[illegible]дунда коммунис шанаа гү гэжэ з[illegible]эбтэрүүлхэ, тэдэжэглэн алдахаар[illegible]юун үзэл бодолно. Үгы, унтарха хэрэг Хориин управлениин үдэ[illegible] харалда байг лэ[illegible] дүлэн бадараг л[illegible]

Улаан-Үдэ хотын худалдаа наймаанай олохон предприятинуудта тосдогогүй дэбтэр тухай.

[illegible] Ү[illegible]хэдэхи горпищет Ле- 95, 85, 6-ой. магазинуудта [illegible]

долол, дурадхалай дэбтэр эридэhөөр. Гэхэhээ байтагай хэдэнь, «шалгажа үзэхынь тулада дээдэ зургаанда эльгээгдээ», үгышье hаа, «директорэй кабинет соо» гэхэ мэтын ямаршье үндэhэ баримтагүй элдэб шалтаг билтаг дурдадаг байха юм.

Горпищеторгын № 6 магазин (даашань Меркушева) гомдол, дурадхалай дэбтэр арайханаа энэ жэлэй апрелиин 13-hаа эхилhэн болобошье, тэрээнь соонь худалдаан абагшадые мэхэлhэн, хуурahан тухай хэдэн гомдол бэшээтэй. Тиихэдэ № 28 мага[illegible] пищеторгын. № 52 магазина гомдол, дурадхалайнь дэрэй олдохонь тон шухаг йшоол.

Худалдаа наймаанай эдприяти, ОРС, столовонай трестын нэгэшье хүтэлбэрилэгшэ зэмэтэ нюурние шангаар хэhээгээгүй, энэй үзэмжэ, шиидхэбэридэрой табяагүйнь тон гайхалт

Д. Колмаков,

Улаан-Үдын горсоветэй гүйсэдкомой худалдаа наймаанай ниитын таhые дaша.

[illegible] Ивановнада — Кабанскай аймагай Байгалай со[illegible] хүдэлмэрилэгшэ.

2. **САНЖИБАЕВА** [illegible]бык Сурумовнада — [illegible] аймагай «Коммунизм» [illegible]хозой гэшүүн.

3. **ЦЫРЕНОВА** Цыреновнада—Заха[illegible] аймагай «Коммун[illegible] зам» колхозой гэшүү[illegible]

(ТА[illegible]

ТҮМЭР ХАРГЫШАНАЙ НАЙДАЛТАЙ

[illegible]ай Га[illegible]й дис[illegible]үдэлмэнажарай үедэ ба[illegible]он заhабарилгын [illegible]ин шанартайгаар [illegible]э бэлэдхэлые ок[illegible]болотор сүм дүүрбанхай.

[illegible]станциимнай түэршэтэй шангаар байна. Энэньшье Сибириимнай зушье богони бшуу. [illegible]с, үдэр бүхэниие [illegible]йгээр хэрэглэжэ, түргөөр, шанар заhабарилжа, [illegible]

арбан табан километртэ дунда зэргын заhабари хэхэ, 13 стрелочнэ комплект hэлгэхэ зэргэ олон янзын орёо ажал хэхэ юм.

Газарай гэдэхэлээр лэ түмэр замаа заhабарилжа эхилээ hэмди. Мүнөө найман километр харгы капитальна, 3 километр дунда зэргээр заhабарилагданхай, 10 стрелочнэ комплект hэлгэгдээ, 4 стрелкэнүүд, табан километртэ рельснүүд шэнэлэгдэhэн байна. Заhабарилгын ажалай түсэб хараае саг болзор соонь дүүргэхэ зуураа, түмэр замшаднай харгыгаа саг үргэлжэ гэнэгүй байлгахын хойноhoo оролдолго гаргана. hаяхан үнгэргэгдэhэн шалгалта юу харуулааб гэхэдэ, манай дистанциин хүдэлмэришэд даалгагдаhан түмэр зайнгаа участогые hайнаар бина гэжэ гэршэлбэ. Харгын мастернууд нүхэд Бадма Карпутин, Екимов, Кандин, Кобцев гэгшэдэй эрхилдэг околотконуудайхидай ажал «Эрхим» гэhэн сэгнэлтэ абан байна.

Тэрэшэлэн бригаарнууд нүхэд Юндунов, Абмов, Черенков, Бородин гэшэдэй хүтэлбэрилдэг бриганууд тус тустаа даалгагдан түмэр замай участогуудые эрхим hайнаар харуулна гэжэ тэмдэглэнэ.

Харгын мастер Н. Кольцов гэгшын эрхилдэг нэгэдэхи околоткын хүдэлмэришэд энэ жэлэй таба hарын туршада ажалайнгаа hубари бүхэнөөр түсэбөө дүүргэнэ. Харгын энэ участок hайдамтай нүхэ[illegible]дэй гарта [illegible] алдуу бо[illegible] Тус около[illegible]дай ажалай бүтээсэ hа[illegible] 116 процент болоно. [illegible] дистанциин околотк[illegible] хоорондохи мүрысөөн[illegible] дахин илажа гараhан, хоёрдохи hуури эзэлнэ.

Түмэр замай тран[illegible] хүдэлмэришэдэй Бү[illegible] зүблөөндэ хабаал[illegible] Хандалга түмэр за[illegible] ажалай шэнэ амжал[illegible] рижуулаа. Энэ Ха[illegible] харюу болгон, манай[illegible] циин коллектив жэлэ[illegible] сэбые алишье талаа[illegible] зорhоонь урид лаб[illegible] гэжэ шиидэнхэй.

М. Мо[illegible]

түмэр замай [illegible] Нуурай дистанции[illegible]

Толилогдоогүй бэшэгэй шүүмжэлhэнэй hүүлээр

Манай рабкор нүхэр Д. Д. Колмаковой шүүмжэлэлээр Улаан-Үдын соёлой, амаралтын паркын дэргэдэхи буфедтэ түрүүшээр даагша, hүүлдэнь повар байhан В. Кравцова хожомоо худалдаа наймаанай газарта хүдэлхэ эрхэгүй болложо, ажалhaa гаргагдаба. Энэ эхэнэр худалдаа наймаанай гурим хазагайруулхаhaa гадна, хэтэрхэдээ, Советскэ райсоведэй депутадби гэhэн хуурмаг нэрээр актнуудта гараа табижа, эдеэ [illegible]оолой зүйлнүүдые гаргашал[illegible]да худалаар тоолодог, та[illegible] эдеэе хэмжүүрhээнь ба[illegible]аад, тогтоогдомол сэн[illegible]ь үнэтэйгөөр наймаалдаг [illegible]. Кравцовагай иимэ [illegible] мэдэдэг байбашье, [illegible] столовонуудай трестын директор Блинников, бухгалтер Куделина гэгшэд тэрэниие далдалдаг, буфедэйнь муугаар хүдэлдэг тухай зонhoo ороhон гомдолнуудта хайша хэрэгээр хандадаг hэн. Партиин Советскэ райкомhoo шалгажа, Кравцовагай мэхэ гохо балшыса элирүүлхэдэнь лэ, трестын дарганар тэрэнээ үмөөрхэ аргагүй боложо, дээрэ дурсагдаhан шиидхэбэри гаргаа.

Ажалшадай мэдүүлгэ, гомдолнуудта, хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй шүүмжэлэлдэ энэ мэтээр, заабол өөhэдынхидөө сагааруулха hэдэлгэтэйгээр хандабал, ниитэ хэрэгэй талые нэн түрүүндэ баримталдаг байха гэhэн үүргэеэ алгасаана бшуу гэжэ hануулха ....

Комсомол басаган Екатерина Ангурова «Улаан Оронго[illegible] до (Сэлэнгэ) хоёрдохи жэлээ тугалшанаар хүдэлжэ байна.

— Би энэ жэлдэ гансаараа 30 тугал түлжүүлхэ түс[illegible] мүнөө 27 тугалтай болонхойб,— гэжэ Катя хөөрэнэ.

Тэрэнэй хаража байhан 4 hаратай тугалнуудынь т[illegible] 170 килограмм татана. Зураг дээрэ: тугалшан Е. Ангур[illegible]

А. КУРТИ[illegible]

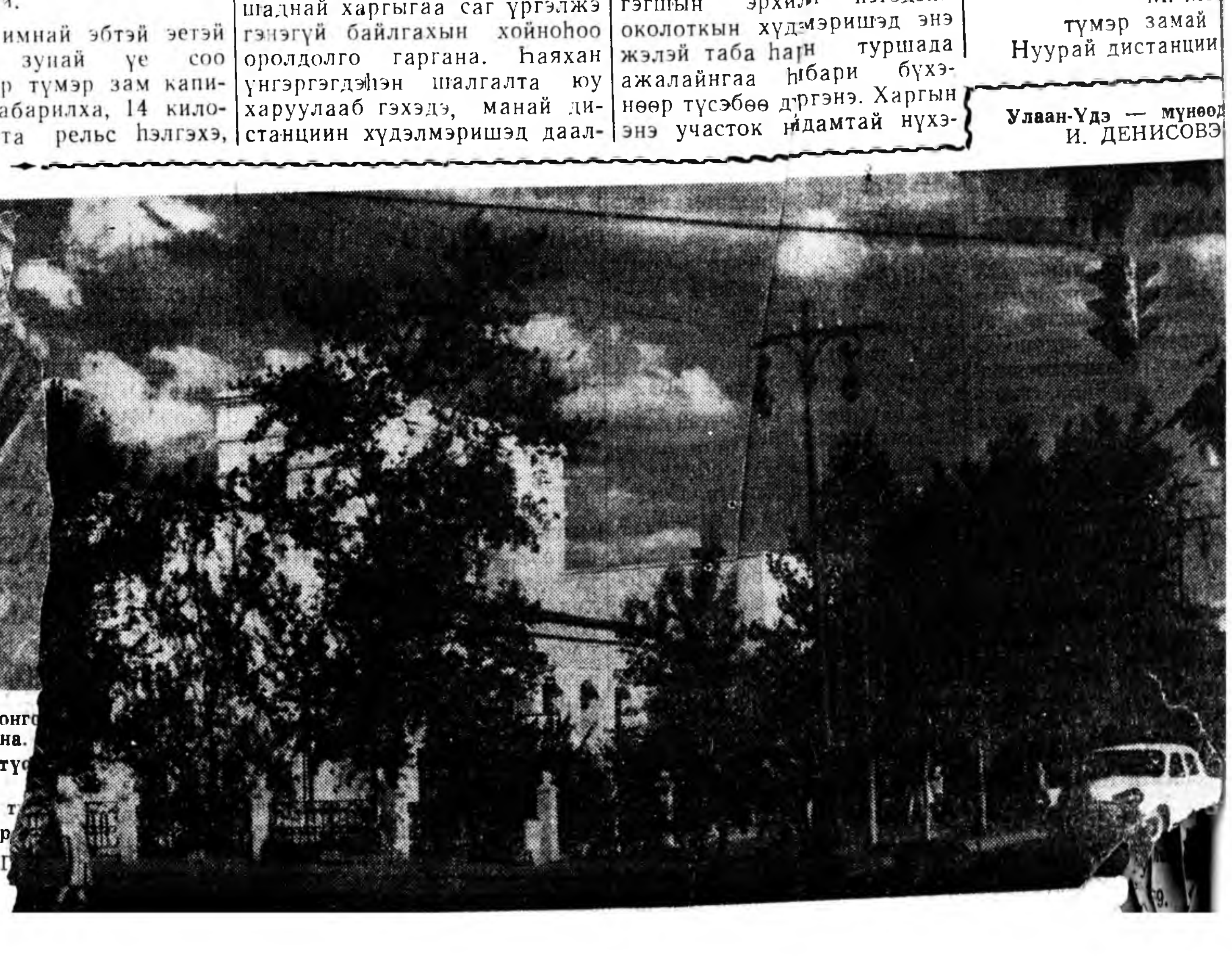

Улаан-Үдэ — мүнөөд[illegible]

И. ДЕНИСОВЭ[illegible]